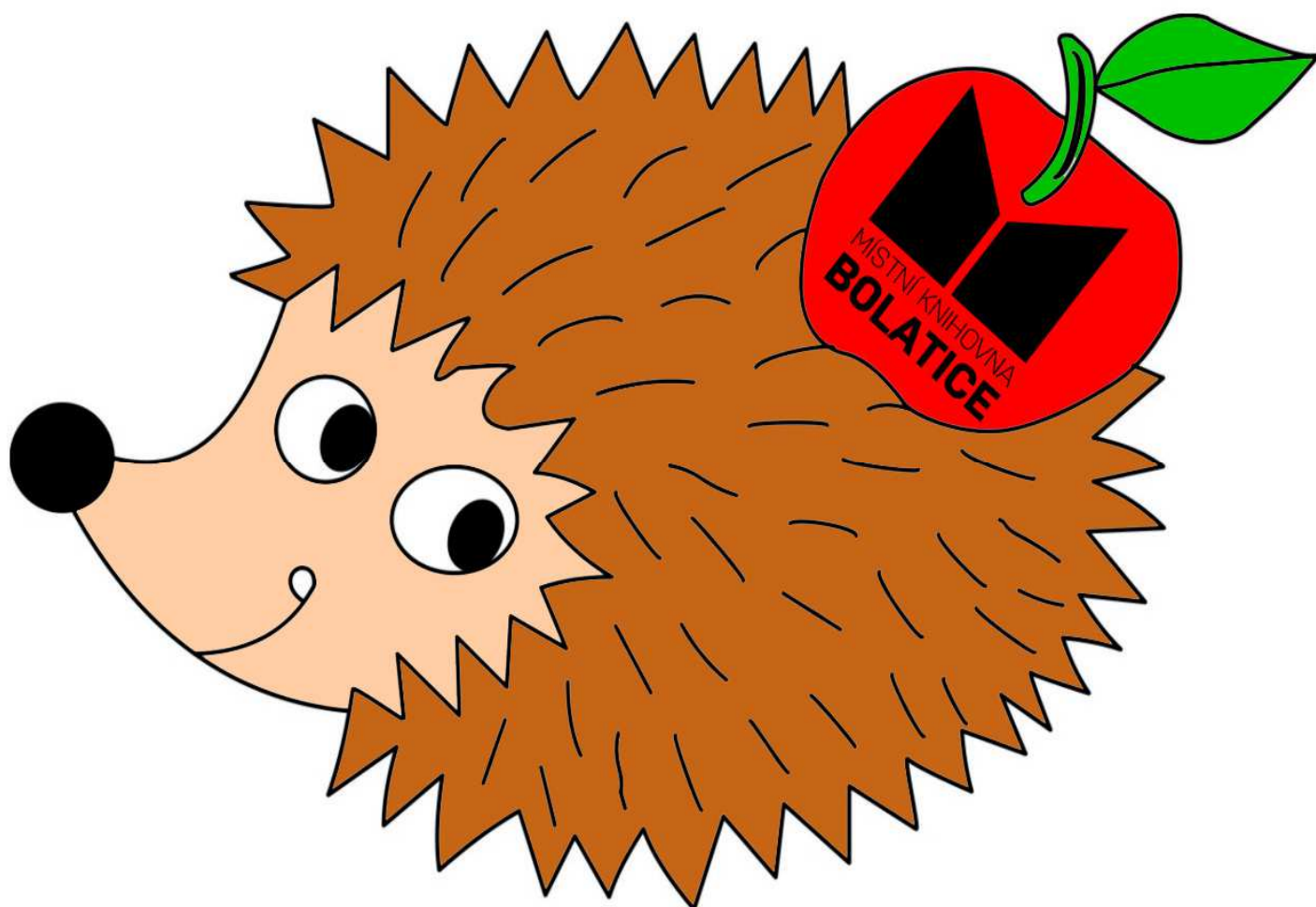

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly, ☺

jsem malý ježeček a jmenuji se Knižníček. Mým koníčkem je navštěvovat knihovny, kde po večerech koukám do knížek a dozvídám se spoustu nových věcí. Nejvíc se mi líbí u vás v Bolaticích ☺.

Je zde k vypůjčení hodně krásných a chytrých knih, a protože už je venku veliká zima, rozhodl jsem se, že z nich o této roční době zjistím více. Studoval jsem dlouho a přišel na mnoho zajímavých věcí, které se zimou souvisejí, a o které bych se s Vámi rád podělil.

A jelikož si velice rád hraji, připravil jsem pro chytré hlavičky pár hádanek a luštění, a samozřejmě i něco pro zábavu.

Spolu se zajedeme podívat do ledového království, které je téměř celý rok zdobeno bílou pokrývkou. Navštívíme zdejší obyvatele, kteří nás seznámí se svými zvyky a zvláštnostmi. Pozor! Narazíme na zvířátka, která ze všeho nejvíce mají ráda právě zimu a některá z nich nosí huňatý kožíšek. Pokocháme se i krásou královny zimních květin. I když nám v tomto období mrzne nos i ruce, vyrazíme ven užít si trochu zábavy, a to při zimních sportech. Dobře se oblečte! Zima s sebou přináší také nejkrásnější období roku, a tím jsou Vánoce ☺

Kdo by se na ně netěšil a neměl je rád! Čeká nás spousta pohádek, pochoutek a hlavně dárků. Nesmíme zapomenout také na tradice a zvyky.

Doufám, že se Vám bude čas strávený se mnou líbit, a že se nejen pobavíte, ale i něco nového dozvíte. Do Bolatic zavítám párkrát do roka a vždy sebou přinesu ranec zajímavostí a zábavy.

Příjemné čtení přeje

Váš

ježeček Knižníček

Země zahalená do sněhu je vlastně největším ostrovem na světě. Leží na rozhraní Atlantiku a Severního ledového oceánu a jeho hlavní město se nazývá Nuuk. Má 16 000 tisíc obyvatel, což je tedy o málo víc, než má třeba nedaleký Hlučín. Do žádného z jeho měst nevedou silnice. Dlouhé vzdálenosti se překonávají buďto letadlem, helikoptérou, lodí, motorovými čluny nebo saněmi.

Je součástí Dánského království, tudíž je hlavou tohoto státu dánský monarcha. Ovšem na rozdíl od Dánska není tato země členem Evropské unie. Celkem zde žije 56 000 obyvatel, což jí řadí mezi nejméně osídlenou zemi na světě.

Téměř většina jejího území (75 %) je trvale zaledněna. Dominuje zde masivní ledovcový příkrov, který představuje druhou největší souvislou ledovou plochu na světě. V některých místech dosahuje tloušťka ledu až 3,5 km!

Země se může pochlubit bohatými zásobami minerálů. Bylo zde již objeveno kolem 500 různých minerálů, z toho 50 druhů bylo poprvé nalezeno a popsáno právě zde.

Na ostrově je největší národní park na světě – Severogrónský národní park.

Hlavním zdrojem příjmů místních obyvatel je rybolov, který tvoří 92 % veškerého vývozu ze země. Loví se také kožešinová zvířata. Lidé zde chovají ovce, soby a kožešinovou zvěř.

Mezi nejznámější zvířecí obyvatele této domoviny sněhu a mrazu patří například lední medvěd, tuleň, mrož, sob, polární vlk, polární liška nebo sněžný zajíc. Moře je pak domovinou pro několik druhů velryb.

Už víš, o jaké zemi je řeč?

Přesmyčka

Z písmenek sestav jméno této země, najdi ji na mapě a vybarvi modře.

N

Ó

O

G

S

R

K

--	--	--	--	--	--	--

Obyvatelům největšího světového ostrova se říká Eskymáci neboli Inuité. Žijí zde ale i Dánové a Gróňané, což jsou běloši narození v Grónsku a míšenci. Mluví se zde grónsky, dánsky a anglicky.

Eskymáka lze poznat podle charakteristických znaků, jako jsou černé rovné vlasy, žlutá až světle hnědá pleť, mongoloidní rysy a malý vzrůst.

V létě žijí pod stany z kůže, v zimě se stěhují do iglů, které si vyrobí ze sněhu. Aby mohli po sněhu snáze chodit, nazouvají si sněžnice a přepravují se saněmi, které táhne psi spřežení. Nosí teplý kabátek s kapucí z kožešiny sobů nebo ledních medvědů, kterému se říká parka.

Eskymáci jsou mírumilovní lidé, kteří mezi sebou většinou nevedli války a neznali pojem otroctví. Spory řešili formou řečnického či písňového souboje.

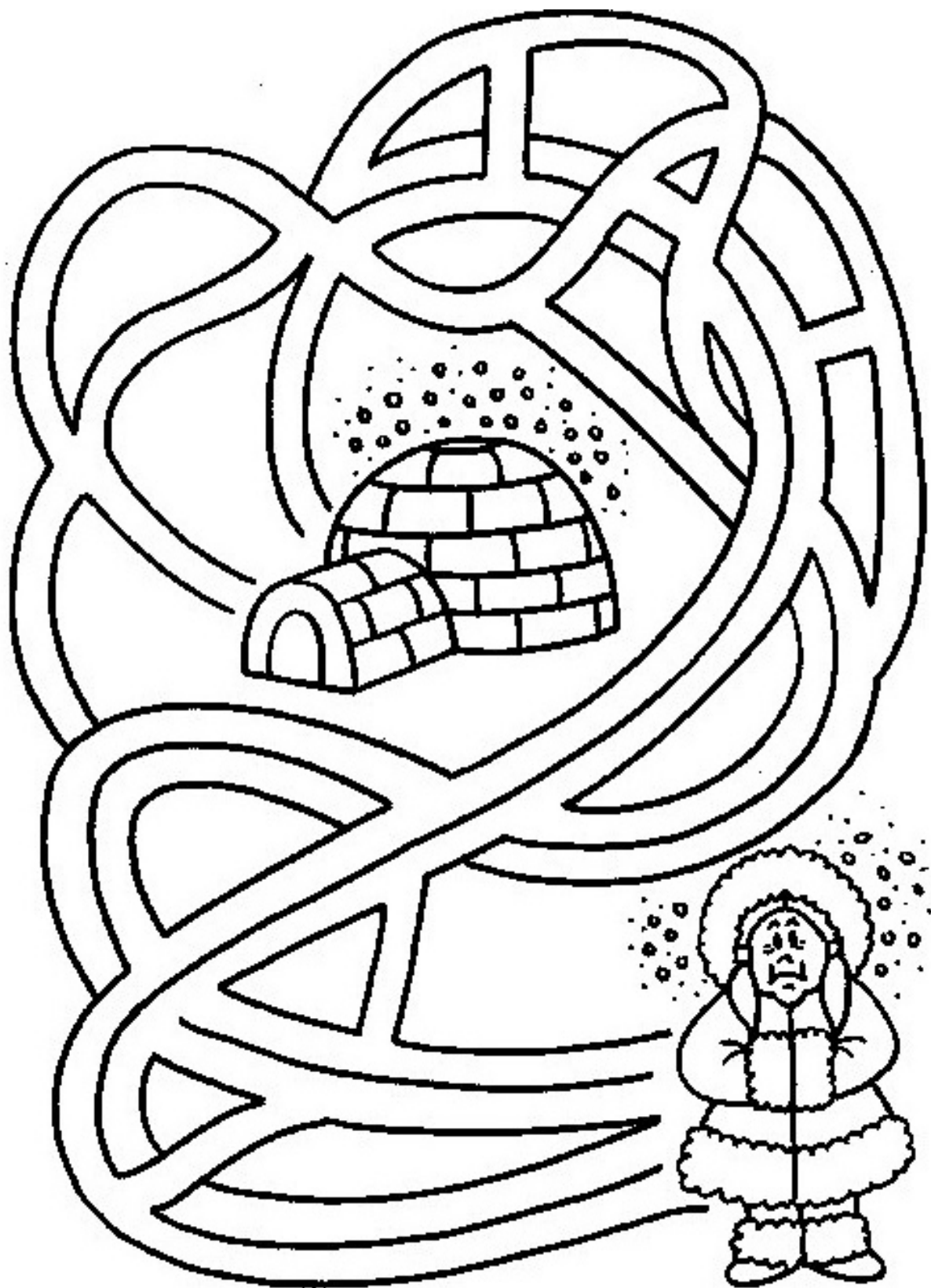
Eskymáci vymysleli kromě iglů také kajak, olejovou lampu či brýle proti sněžné slepotě.

Většina Eskymáků dnes žije ve stálých obydlích a často kombinují pravidelné zaměstnání s loveckými výpravami.

Malý česko – grónský slovník

česky	grónsky
Dobrý den	kumoon
Dobro noc	kunaat
Ano	aap
Ne	naamik
Děkuji	qujanaq
Prosím, pomozte mi	ikiulaannga
letišťe	mittarfik
zavazadlo	kufferti
nemocnice	napparsimmavik

Pomůžeš najít ztracenému Eskymákovi cestu domů?

Ledové království má své zvířecí obyvatele

V zemích, kde vládne zima, žije několik druhů zvířat. Jejich domovinou je pevnina, moře nebo nebe. Nyní poodkryjeme život některých z nich 😊

Lední medvěd

Velikost: vzpřímený až 2,5 metru

Hmotnost: samci cca 600 kilogramů, samice cca 400 kilogramů

Přirození nepřátelé: žádní

Zvláštní znaky: ochlupená chodidla, mezi prsty na nohou jsou plovací blány

Tento chlupáč je samotářský typ. I když vypadá jako hromotluk, je velmi obratný, silný a mrštný. Je zdatný plavec, který je schopen uplavat až 10 kilometrů bez pauzy. Umí se dokonce potápět! Pod vodou vydrží i dvě minuty. Skvěle vyvinutý má také čich. Představte si, že je schopen cítit mrtvou velrybu až do 40 kilometrů! Živí se lovem a na jídelníčku má převážně tuleně. Ty udolá jediným mohutným úderem do hlavy. Nejvíce si pochutná na kůži, tuku a vnitřnostech. Lední medvěd se dožívá okolo 25 let.

Liška polární

Velikost: 50 – 65 centimetrů + ocas

Hmotnost: 4,5 – 8 kilogramů

Přirození nepřátelé: lední medvědi, vlci, orli

Zvláštní znaky: v zimě kožich zhoustne a zbarví se do bíla

Liška polární se nejlépe cítí sama nebo ve společnosti další lišky. Skoro celý svůj život jsou neustále v pohybu a hledají potravu. Nejraději si smlsnou na myších, ptácích, nebo mršinách. V noc si ustelou ve sněhu, do kterého se zahrabají, ráno pak putují dále. Sníh jim slouží nejen jako postel, ale i jako lednička. Ukládají do něj totiž maso z kořisti. To tak zůstane déle čerstvé. Lišky se dožívají asi 10 let.

Mrož lední

Velikost: délka až 4 metry

Hmotnost: 1,6 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatky a lední medvědi žerou mláďata

Zvláštní znaky: končetiny přeměněné na ploutve, kly stále rostou a dosahují délky až jednoho metru

Mrož je hbitým plavcem, dokáže zůstat až 10 minut pod vodu a potápět se do hloubky 80 metrů. Jeho oblíbeným jídlem jsou mlži a ryby. Každý den spořádá až 50 kilogramů potravy. Mroží kůže je hnědé barvy, ovšem když se objeví sluníčko, začne se prokrvovat a získá růžovou barvu. Je to společenské zvíře, které žije ve skupině několika desítek kamarádů. Mezi nimi platí přísná pravidla. Dožívají se až 40 let.

Tuleň grónský

Velikost: 1,7 metrů

Hmotnost: až 180 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatka, žralok, lední medvěd

Zvláštní znaky: na zadní končetině mají blánu, která jim umožňuje plavat

Tuleň je ve svém živlu ve vodě, dokonce v ní i spí. Je velice rychlý plavec. Potopí se až do hloubky 250 metrů. Ovšem na souši je to spíše nemotora. Pohybuje se kutálením, tudíž neurazí moc velkou vzdálenost. Pochutná si na rybách nebo krevetách. Díky svému bílému zbarvení je na sněhu téměř neviditelný, a to ho chrání před případnými nepřáteli. Tuleň je velice společenský typ a během roku se drží stáda, ve kterém je mu dobře. Maminka své mládě pozná podle křiku a pachu. Tuleň se dožívá až 30 let.

Tučňák císařský

Velikost: 1,2 metrů

Hmotnost: 22 – 45 kilogramů

Přirození nepřátelé: ptáci, kosatka

Zvláštní znaky: samec chrání vejce i během nejsilnější zimy, během té doby nepřijímá potravu

Tučňák je vodní živel. Voda mu dává potravu, jelikož se živí rybami, korýši a hlavonožci. Při lovu je schopen potopit se do hloubky až 535 metrů a pod hladinou zůstane i 18 minut! Je to prostě borec. Má rád společnost, a tak se drží v hejnu, které může mít až tisíc dalších kamarádů. Dá se říci, že je to i tvor upovídaný, pro komunikaci používá složitou směsici zvuků. Ty jsou pro rozpoznávání rodičů, mláďat a partnerů zásadní. V přírodě tučňák císařský žije většinou okolo 20 let, ale pozorování naznačují, že někteří jedinci se mohou dožít až 50 let.

Poznáš zvířátka na obrázku? Dokážeš je správně přiřadit k názvu?

A

B

C

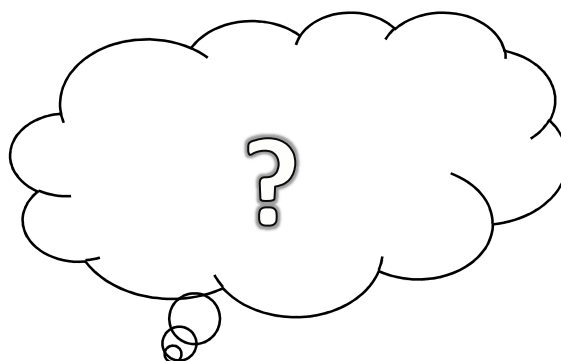
D

E

1. lední medvěd
2. tučňák císařský
3. liška polární
4. mrož lední
5. tuleň grónský

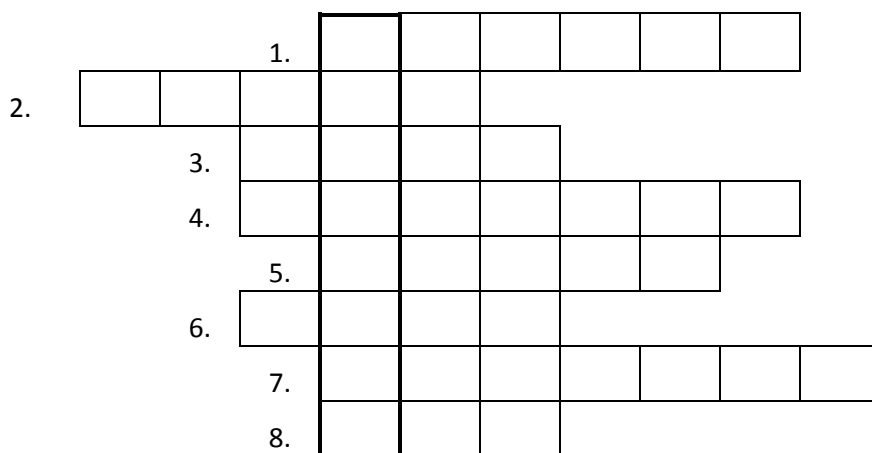
A	B	C	D	E

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Královna zimní flóry

Na světě existují květiny, které mráz nespálí a jejich květy se vystavují, i když teploměr klesá pod nulu. Jedna z takovýchto rostlin se skrývá v tajence pod textem. Její předci pochází z Evropy a Asie. Pozor! Jde o jedovatou květinu, která se v dávných dobách hojně využívala i jako léčivka s příchutí magie a čarodějnictví. Nejčastěji se používala pro léčení nemocí nervového původu, na zklidnění silných stavů hysterie. Vyháněly se také jejím prostřednictvím z těla paraziti, likvidovaly se vši a léčil svrab.

Její krásné květy se rozevírají s příchodem zimy. V teplejších dnech tohoto ročního období se květy ukazují světu v plné parádě. Ne nadarmo se jí přezdívá „zimní růže“. Prim hraje bílá barva, objevuje se však také v odstínech růžové, fialové, červené i žluté. Jejím nepřítelem je sucho, nejlépe ji tedy je v polostínu v dobře propustné půdě. Pro její jedovatost je třeba si po jejím trhání či ošetřování dobře umýt ruce. Může totiž hrozit otrava, která je velice nebezpečná a pro děti nebo lidi s nemocným srdcem často smrtelná.

- 1. pokrývka hlavy
- 2. prezent
- 3. jehličnatý strom
- 4. nosí českým dětem dárky
- 5. čertova pomůcka
- 6. roční období
- 7. vánoční sladkost
- 8. první žena, manželka Adama

Kvíz

Co víš o nejvyšší hoře světa...?

1. Jak se jmenuje nejvyšší hora světa?

- A Mont Blanc
- B Mount Everest
- C Mount McKinley

2. Kolik měří?

- A 6959 m
- B 9353 m
- C 8848 m

3. Na kterém světadílu horu najdeme?

- A Asie
- B Antarktida
- C Amerika

4. K jakému pohoří patří?

- A Kavkaz
- B Himaláje
- C Alpy

5. Jako první stanul na vrcholku hory Novozélandčan Edmund Hillary.
Ve kterém roce to bylo?

- A 1953
- B 1963
- C 1973

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Co je pro zimu typické?

Zima je, jak víme, jedno ze čtyř ročních období. Někdo ji má rád, užívá si všech možností a radovánek co nabízí, někomu se spíš stýská po sluníčku a teplých dnech.

Během zimy se krátí dny a prodlužuje se noc. Právě v tomto ročním období je nejkratší den v roce, který trvá jen osm hodin! Jedná se o zimní slunovrat, který připadne na 21. prosinec.

Nutno je také počítat s teplejším oblékáním, člověk už nemůže vyběhnout ven jen v kalhotách a tričku. Musí se obalit svetry, kabátem, teplými botami, čepicí, šálou, rukavicemi apod. Doba oblékání a svlékání se tak komplikuje a prodlužuje ☺. Dospělým také přibývá jedna práce navíc, a to nutnost topit. Udržování tepla domácnosti se pak často promítne i do jejich peněženek.

Charakteristický pro zimu je samozřejmě sníh. Bílá pokrývka v sobě skrývá velký zábavní potenciál. Je pravda, že pro řidiče pozitiva moc neskýtá, ale pro hry a sportování je to požehnání.

Sníh je ideální na klouzačku, koulovačku, válení se apod. Milovníci rychlosti a adrenalinu se tetelí při lyžování, mráz pak vykouzlí podmínky pro bruslení. Na vrcholové úrovni se pak jednou za čtyři roky konají zimní olympijské hry.

Hádanky:

Čtyři rohy, žádné nohy, jenom břicho veliké.

Křišťálové kuličky z nebe padají, pospěšte si ručičky, než vám roztají.

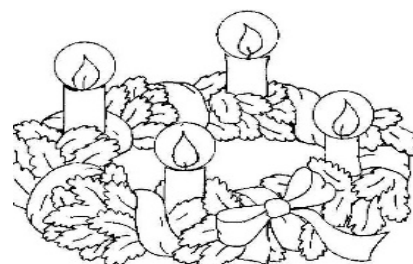
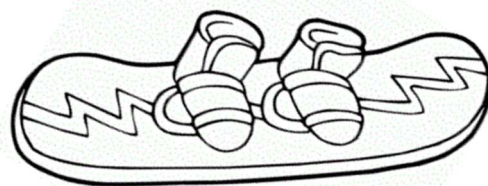
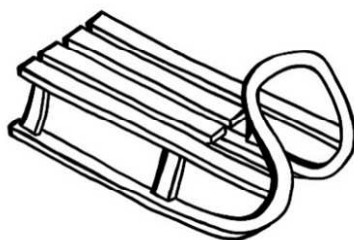
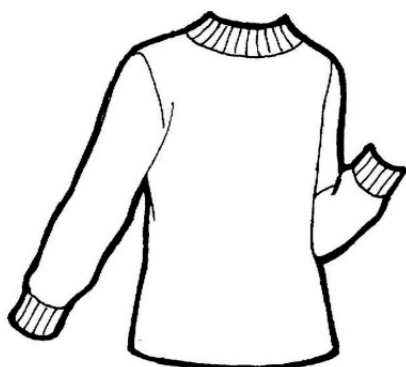
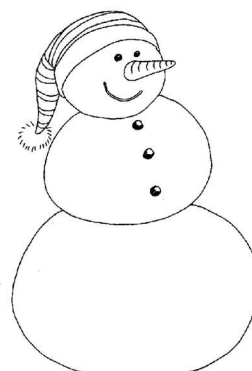
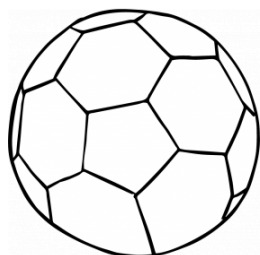
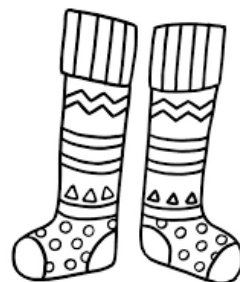
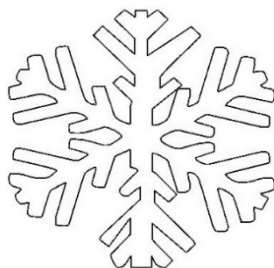
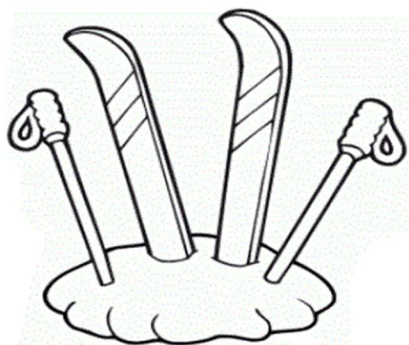
Když je teplo, tak si troufám, po stupnicích vzhůru stoupám,
Když je ale mráz a led, pod nulu si vlezu hned.

Visí to, neví kde, bije to, neví koho, ukazuje, neví kam, počítá a neví kolik.

Běží, běží, nepoleží, nemá vůz ani sáně, přece nikdy neustane.

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Mezi obrázky se nám zatoulaly dva, které tu nemají co dělat. Odhalíš je?

Najdeš mezi obrázky 6 rozdílů?

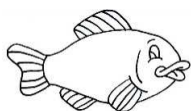

Poznáš, z jaké pohádky je tento obrázek? Řešení najdeš v osmiměrce 😊
Obrázek si můžeš vybarvit.

bočnice, brekot, flop, josta, klaun, klokan, kravál, langusta, Lískulka, logo, máky, načechranost, nanometr, nebezpečí, ocílka, očičko, olepení, pohádkář, print, rameno, ročně, říše, sáček, sloni, špárat, telefonovat, vlas, zajíc

N	E	B	E	Z	P	E	Č	Í	L	T
S	A	O	L	E	P	E	N	Í	N	A
Ě	O	Č	I	Č	K	O	S	A	L	V
H	C	N	E	T	O	K	E	R	B	O
J	Í	I	O	CH	U	K	L	A	U	N
O	L	C	V	L	R	A	M	E	N	O
S	K	E	K	A	N	A	Ř	A	Á	F
T	A	A	V	G	K	Á	N	Í	L	E
A	R	Á	U	Á	K	O	L	O	Š	L
O	L	S	O	D	M	S	P	P	S	E
V	T	G	Á	E	L	M	Á	K	Y	T
A	O	H	T	O	N	R	O	Č	N	Ě
L	O	R	N	Z	A	J	Í	C	E	A
P	R	I	N	T	N	A	K	O	L	K

Advent a vánoční svátky

Advent pro věřící křesťany znamená přípravu na příchod Mesiáše. Během této doby dodržují půst, chodí pravidelně do kostela, dodržují zákaz tance, zpěvu a zábavy. Adventní období je časem krátkých dnů a tmavých večerů, sněhu a zimy, mystiky a tajemna.

Děti se těší na příchod **Mikuláše**, který obchází domovy v předvečer svého svátku, tedy 5. prosince. Hodné děti obdarovává sladkostmi, na zlobivé děti si bere čerta. Svatý Mikuláš žil v dávných dobách a byl to kněz, který pomáhal lidem a konal dobré skutky.

Vyvrcholením adventu jsou Vánoce, které jsou oslavou narození Božího syna. Pro většinu lidí jsou to nejkrásnější svátky v roce ☺. Staré tradice se zde mísí s novými zvyky. Vánoční svátky mají atmosféru štěstí a rodinné pohody. Vyznačují se dobrým jídlem a pitím, radostí z dárků, ozdobeným stromečkem, světlem svíček, betlémy a koledami.

Během **Štědrého dne** se drží půst. Kdo nejí, uvidí večer zlaté prasátko. Připravuje se slavnostní štedrovečerní večeře, které nesmí chybět bramborový salát a kapr. Ke společné večeři se zasedá, když vyjde první hvězda. Po večeři se rozdávají dárky a den uzavírá cesta do kostela na půlnoční mši.

Boží hod vánoční je prvním svátkem vánočním a pokládá se za den Ježíšova narození. V dřívějších dobách, podle lidové zvyklosti, se o tomto svátku nesmělo vůbec pracovat, některé hospodyňky dokonce nevstaly ani z postele! Dnes je ve znamení návštěv, času stráveném v rodinném kruhu a slavnostního oběda.

Na **svatého Štěpána** se dříve chodilo koledovat s přáním štěstí a zdraví. Dnes se lidé mezi sebou navštěvují a tráví spolu sváteční čas. Často bývá k obědu husa s knedlíky a se zelím.

Posledním dnem v roce je **31. prosinec**. Vyznačuje se silvestrovskými oslavami, které bývají bouřlivé a hlučné. Loučení se starým rokem a vítání roku nového doprovází zvuk rachejtlí a petard a záře světlic a ohňostrojų.

Tradice

Krájení jablka - po štědrovečerní večeři se nožem přepůlí jablko. Pokud jádro jablka vypadá jako pěti, nebo více cípá hvězda, sejdou se všichni za rok ve zdraví. Pokud má tvar kříže, je čtyřcípá, pak někdo z přítomných těžce onemocní, nebo zemře.

Pouštění lodiček - ve vodě se plaví svíčky na skořápkách vlašských ořechů. Majitele lodičky, která vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude celý rok držet doma. Jestliže lodička pluje ke středu nádoby, vydá se do světa.

Střevíc - svobodné dívky házejí střevícem přes hlavu. Obrátí-li se patou ke dveřím, zůstanou doma. Obrátí-li se špičkou ke dveřím, provdají se a odejdou.

Šupiny - pod talíře se štědrovečerní večeří se dává několik kapřích šupin, které mají přinést všem po celý rok dostatek peněz.

Klepání na kurník - svobodná dívka klepe střevícem na kurník. Ozve-li se slepice, dívka zůstane svobodná. Pokud se ale objeví kohout, brzy se vdá.

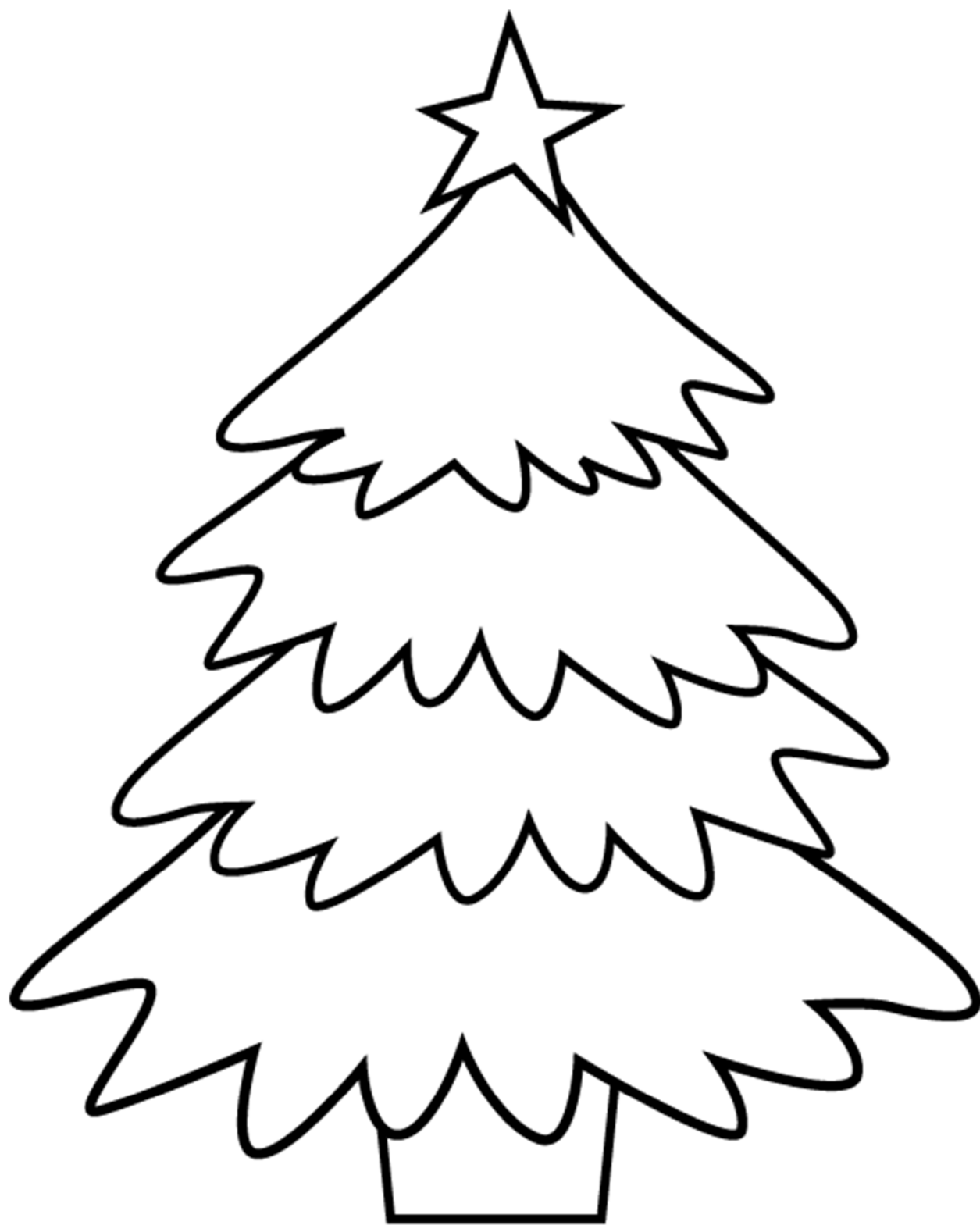

Cizí věci v domě

Do konce roku by se měly vrátit všechny cizí věci, které jsou v domě. Projděte pečlivě celý dům či byt a vraťte vše, co vám nepatří. 😊 Třeba i knížky do knihovny 😊

Zápalky - svobodná dívka zapíchne do jablka tři zápalky. Každá z nich musí symbolizovat jednoho nápadníka. Všechny zápalky současně zapálí. Ta, která hoří nejdéle, představuje toho, za něhož se má dívka vdát.

Jak vypadá nejkrásnější vánoční stromeček podle tebe? Popuť uzdu své fantazie 😊 (doplň a vymaluj si podle svých představ).

Vánoční koleda

1. Na - ro - dil se Kris-tus Pán, ve - sel - me se,
 z rů-že kví-tek vy- kvet nám, ra - duj-me se. Z ži-vo - ta čis-
 té - ho, z ro-du krá-lov - ské - ho nám, nám na-ro - dil se.

1. Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, radujme se. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám, narodil se.
2. Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se. Z života...
3. Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se. Z života...
4. Goliáš obloupen, veselme se, člověk jest vykoupěn, radujme se. Z života...
5. Boží Syn se vtělil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...
6. Z nebe na zem sestoupil, veselme se, aby nás vykoupil, radujme se. Z života...
7. Chudý s námi bydlel, veselme se, zimu, bídu trpěl, radujme se. Z života...
8. Ponížení přijal, veselme se, by nám nebe získal, radujme se. Z života...
9. Pánem jsa všech pánů, veselme se, snášel pro nás hanu, radujme se. Z života...
10. Syn jsa Boha Otce, veselme se, dán jest zemské Matce, radujme se. Z života...

Udělej si sám

Tip na Štědrý večer – bramborovohráškový salát

Ingredience

10 větších brambor
1 sáček mraženého hrášku + 2 kostky cukru
4 lžíce majonézy
1 kelímek bílého jogurtu
2 cibulky i s natí
sůl
pepř

Postup

- 1) Do většího hrnce nalij vodu a přiveď do varu.
- 2) Mezitím brambory pečlivě oloupej a omyj, nakrájej je na přibližně stejné kusy a dej na 15 minut do vroucí vody.
- 3) Mražený hrášek nasyp do misky, přidej lžičku cukru a promíchej.
- 4) Přes miskou přetáhni potravinovou fólii, pořádně ji upevni a několikrát propíchni vidličkou. Hrášek vař v mikrovlnné troubě 5 minut na nejvyšší výkon.
- 5) Jogurt a majonézu spolu prošlehej v misce, osol a opepři.
- 6) Do dřezu postav cedník, nasad si chňapky a uvařené brambory (musí být měkké) opatrně nalij do cedníku a nech vychladnout. Vypni vařič!
- 7) Ve větší míse promíchej brambory s hráškem a majonézovým jogurtem. Vše posyp drobně pokrájenou cibulkou i s natí.

Udělej si sám

Tip na vánoční vychytávku – vyrob si praktickou krabičku

Potřeby

tvrdý barevný papír

tužka

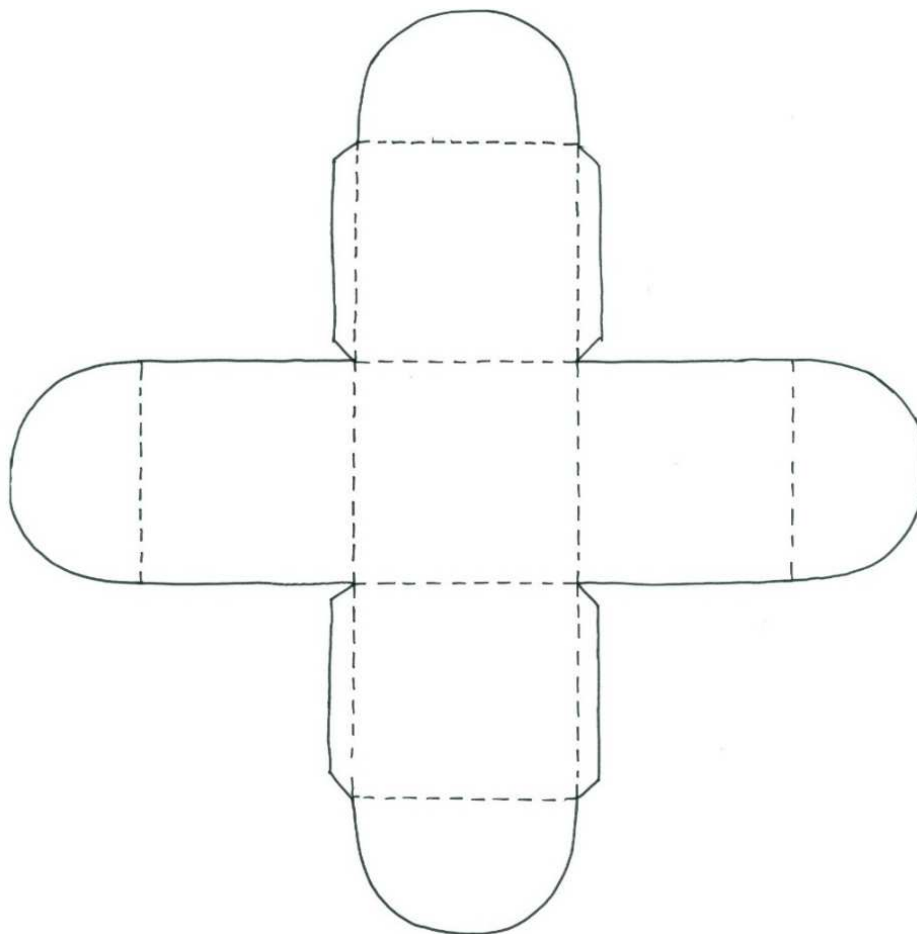
nůžky

lepidlo nebo jehlu a nit

ozdobná mašle

Postup

- 1) Vytiskni si šablonu, vystřihni a obkresli ji na tvrdý papír. Pak ji vystřihni.
- 2) U papírové verze natři lepidlem přesahy 2 stěn krabičky a slep krabičku dohromady. Pokud vyrábíš krabičku z pěnovky, nenechávej přesahy, ale boky krabičky sešij.
- 3) Nakonec udělej v obloučcích krabičky dírky a svaž k sobě ozdobnou mašličkou.

Použité zdroje

Textová část

ANDĚRA, Miloš, ANDĚROVÁ, Romana. *Zvířata světa*. 1. vyd. Praha : Fragment, 2001. 228 s. ISBN 80-7200-591-X.

Čemeřice na zahradu patří [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.dvorakasyn.cz/zahradnikuv-rok/cemerice-na-zahradu-patri-92.html>

Čemeřice - květina čarodějnic [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.magazinzahrada.cz/rostliny/cemerice-kvetina-carodejnic.html>

Grónsko [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://tjekket.um.dk/cs/o-dansku/gronsko>

HENSEL, Wolfgang. *Severská zvířata*. Ostrava : Blesk, 1995. 64 s., barev.fot., rejstř. (Malá encyklopedie přírody). 597/599. ISBN 80-85606-61-5.

In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-11-23].

Malý česko-grónský slovník [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.polarnisvet.cz/maly-cesko-gronsky-slovník.html>

MAŠEK, Roman. *Vánoce: Původ, zvyky, tradice* [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: VÁNOCE: Původ, zvyky a tradice Zdroj: <http://www.denik.cz/tradice-czk/vanoc-puvod-zvyky-a-tradice20081201-eh6o.html>

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Adventní čas*. Olomouc: Rubico, 2005. ISBN 80-7346-050-5.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. *České zvyky a obyčeje*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01356-8.

Praktická část:

Narodil se Kristus Pán [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://pisnicky-akordy.cz/vanocni-koledy/narodil-se-kristus-pan>

Jak vyrobit malou papírovou krabičku [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.skolnisvet.cz/jak-vyrobit-vlastni-malou-krabicku-na-darky/>

RÁKOSNÍKOVÁ, Jitka. *Malí kuchaři : 34 původních českých receptů pro všechny šikovné děti*. 1. vyd. Praha : Axióma, 2007. 121 s. ISBN 978-80-7292-136-2.

Obrázková část

Obrázky Omalovánky. [online]. [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Omalovánky Online. [online]. 23.11.2016 [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.onlineomalovanky.cz>

Správné odpovědi

Poznej zvířátka: A2, B4, C3, D1, E5

Kvíz: 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 5. a

Hádky: peřina, vločka, teploměr, hodiny, čas

Co zde nepatří: míč, deštník

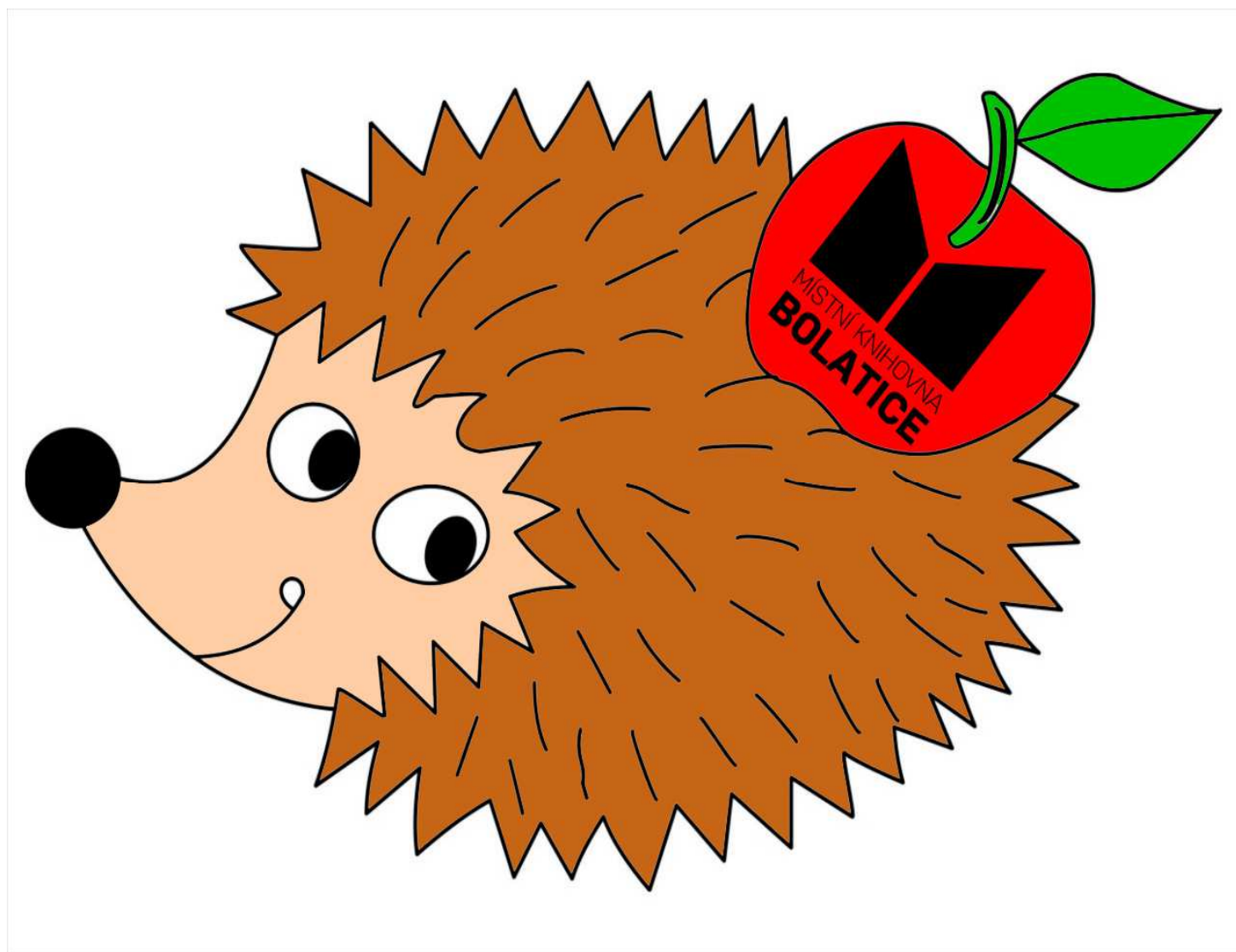
Přípravy:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava: Mgr. Jana Štěpáníková

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly, ☺

jsem malý ježeček a jmenuji se Knižníček. Mým koníčkem je navštěvovat knihovny, kde po večerech koukám do knížek a dozvídám se spoustu nových věcí. Nejvíc se mi líbí u vás v Bolaticích ☺.

Je zde k vypůjčení hodně krásných a chytrých knih, a protože už je venku veliká zima, rozhodl jsem se, že z nich o této roční době zjistím více. Studoval jsem dlouho a přišel na mnoho zajímavých věcí, které se zimou souvisejí, a o které bych se s Vámi rád podělil.

A jelikož si velice rád hraji, připravil jsem pro chytré hlavičky pár hádanek a luštění, a samozřejmě i něco pro zábavu.

Spolu se zajedeme podívat do ledového království, které je téměř celý rok zdobeno bílou pokrývkou. Navštívíme zdejší obyvatele, kteří nás seznámí se svými zvyky a zvláštnostmi. Pozor! Narazíme na zvířátka, která ze všeho nejvíce mají ráda právě zimu a některá z nich nosí huňatý kožíšek. Pokocháme se i krásou královny zimních květů. I když nám v tomto období mrzne nos i ruce, vyrazíme ven užít si trochu zábavy, a to při zimních sportech. Dobře se oblečte! Zima s sebou přináší také nejkrásnější období roku, a tím jsou Vánoce ☺

Kdo by se na ně netěšil a neměl je rád! Čeká nás spousta pohádek, pochoutek a hlavně dárků. Nesmíme zapomenout také na tradice a zvyky.

Doufám, že se Vám bude čas strávený se mnou líbit, a že se nejen pobavíte, ale i něco nového dozvíte. Do Bolatic zavítám párkrát do roka a vždy sebou přinesu ranec zajímavostí a zábavy.

Příjemné čtení přeje

Váš

ježeček Knižníček

Země zahalená do sněhu je vlastně největším ostrovem na světě. Leží na rozhraní Atlantiku a Severního ledového oceánu a jeho hlavní město se nazývá Nuuk. Má 16 000 tisíc obyvatel, což je tedy o málo víc, než má třeba nedaleký Hlučín. Do žádného z jeho měst nevedou silnice. Dlouhé vzdálenosti se překonávají buďto letadlem, helikoptérou, lodí, motorovými čluny nebo saněmi.

Je součástí Dánského království, tudíž je hlavou tohoto státu dánský monarcha. Ovšem na rozdíl od Dánska není tato země členem Evropské unie. Celkem zde žije 56 000 obyvatel, což jí řadí mezi nejméně osídlenou zemi na světě.

Téměř většina jejího území (75 %) je trvale zaledněna. Dominuje zde masivní ledovcový příkrov, který představuje druhou největší souvislou ledovou plochu na světě. V některých místech dosahuje tloušťka ledu až 3,5 km!

Země se může pochlubit bohatými zásobami minerálů. Bylo zde již objeveno kolem 500 různých minerálů, z toho 50 druhů bylo poprvé nalezeno a popsáno právě zde.

Na ostrově je největší národní park na světě – Severogrónský národní park.

Hlavním zdrojem příjmů místních obyvatel je rybolov, který tvoří 92 % veškerého vývozu ze země. Loví se také kožešinová zvířata. Lidé zde chovají ovce, soby a kožešinovou zvěř.

Mezi nejznámější zvířecí obyvatele této domoviny sněhu a mrazu patří například lední medvěd, tuleň, mrož, sob, polární vlk, polární liška nebo sněžný zajíc. Moře je pak domovinou pro několik druhů velryb.

Už víš, o jaké zemi je řeč?

Přesmyčka

Z písmenek sestav jméno této země, najdi ji na mapě a vybarvi modře.

N

Ó

O

G

S

R

K

--	--	--	--	--	--	--

Obyvatelům největšího světového ostrova se říká Eskymáci neboli Inuité. Žijí zde ale i Dánové a Gróňané, což jsou běloši narození v Grónsku a míšenci. Mluví se zde grónsky, dánsky a anglicky.

Eskymáka lze poznat podle charakteristických znaků, jako jsou černé rovné vlasy, žlutá až světle hnědá pleť, mongoloidní rysy a malý vzrůst.

V létě žijí pod stany z kůže, v zimě se stěhují do iglů, které si vyrobí ze sněhu. Aby mohli po sněhu snáze chodit, nazouvají si sněžnice a přepravují se saněmi, které táhne psi spřežení. Nosí teplý kabátek s kapucí z kožešiny sobů nebo ledních medvědů, kterému se říká parka.

Eskymáci jsou mírumilovní lidé, kteří mezi sebou většinou nevedli války a neznali pojem otroctví. Spory řešili formou řečnického či písňového souboje.

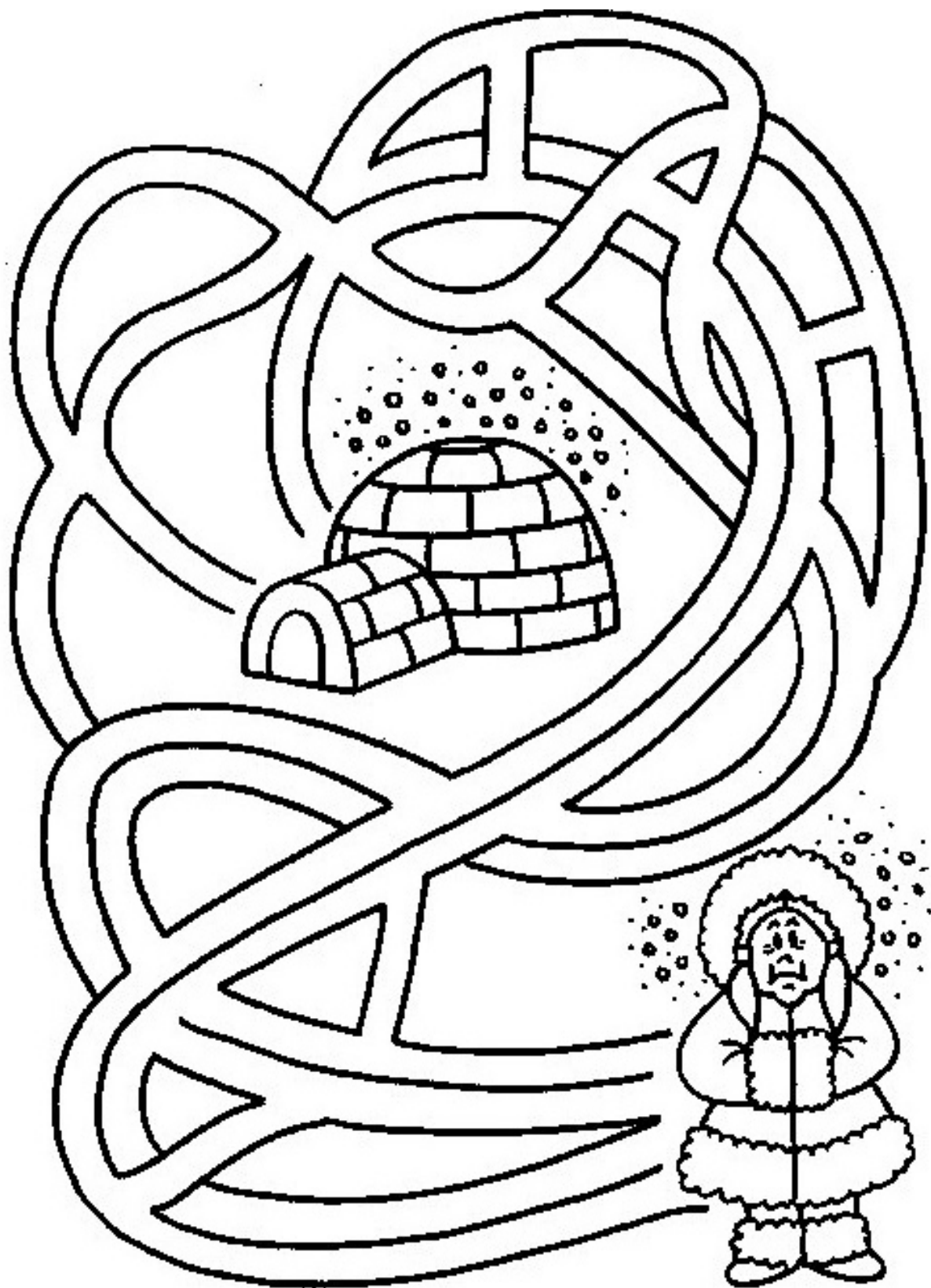
Eskymáci vymysleli kromě iglů také kajak, olejovou lampu či brýle proti sněžné slepotě.

Většina Eskymáků dnes žije ve stálých obydlích a často kombinují pravidelné zaměstnání s loveckými výpravami.

Malý česko – grónský slovník

česky	grónsky
Dobrý den	kumoon
Dobro noc	kunaat
Ano	aap
Ne	naamik
Děkuji	qujanaq
Prosím, pomozte mi	ikiulaannga
letišťe	mittarfik
zavazadlo	kufferti
nemocnice	napparsimmavik

Pomůžeš najít ztracenému Eskymákovi cestu domů?

Ledové království má své zvířecí obyvatele

V zemích, kde vládne zima, žije několik druhů zvířat. Jejich domovinou je pevnina, moře nebo nebe. Nyní poodkryjeme život některých z nich 😊

Lední medvěd

Velikost: vzpřímený až 2,5 metru

Hmotnost: samci cca 600 kilogramů, samice cca 400 kilogramů

Přirození nepřátelé: žádní

Zvláštní znaky: ochlupená chodidla, mezi prsty na nohou jsou plovací blány

Tento chlupáč je samotářský typ. I když vypadá jako hromotluk, je velmi obratný, silný a mrštný. Je zdatný plavec, který je schopen uplavat až 10 kilometrů bez pauzy. Umí se dokonce potápět! Pod vodou vydrží i dvě minuty. Skvěle vyvinutý má také čich. Představte si, že je schopen cítit mrtvou velrybu až do 40 kilometrů! Živí se lovem a na jídelníčku má převážně tuleně. Ty udolá jediným mohutným úderem do hlavy. Nejvíce si pochutná na kůži, tuku a vnitřnostech. Lední medvěd se dožívá okolo 25 let.

Liška polární

Velikost: 50 – 65 centimetrů + ocas

Hmotnost: 4,5 – 8 kilogramů

Přirození nepřátelé: lední medvědi, vlci, orli

Zvláštní znaky: v zimě kožich zhoustne a zbarví se do bíla

Liška polární se nejlépe cítí sama nebo ve společnosti další lišky. Skoro celý svůj život jsou neustále v pohybu a hledají potravu. Nejraději si smlsnou na myších, ptácích, nebo mršinách. V noc si ustelou ve sněhu, do kterého se zahrabají, ráno pak putují dále. Sníh jim slouží nejen jako postel, ale i jako lednička. Ukládají do něj totiž maso z kořisti. To tak zůstane déle čerstvé. Lišky se dožívají asi 10 let.

Mrož lední

Velikost: délka až 4 metry

Hmotnost: 1,6 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatky a lední medvědi žerou mláďata

Zvláštní znaky: končetiny přeměněné na ploutve, kly stále rostou a dosahují délky až jednoho metru

Mrož je hbitým plavcem, dokáže zůstat až 10 minut pod vodu a potápět se do hloubky 80 metrů. Jeho oblíbeným jídlem jsou mlži a ryby. Každý den spořádá až 50 kilogramů potravy. Mroží kůže je hnědé barvy, ovšem když se objeví sluníčko, začne se prokrvovat a získá růžovou barvu. Je to společenské zvíře, které žije ve skupině několika desítek kamarádů. Mezi nimi platí přísná pravidla. Dožívají se až 40 let.

Tuleň grónský

Velikost: 1,7 metrů

Hmotnost: až 180 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatka, žralok, lední medvěd

Zvláštní znaky: na zadní končetině mají blánu, která jim umožňuje plavat

Tuleň je ve svém živlu ve vodě, dokonce v ní i spí. Je velice rychlý plavec. Potopí se až do hloubky 250 metrů. Ovšem na souši je to spíše nemotora. Pohybuje se kutálením, tudíž neurazí moc velkou vzdálenost. Pochutná si na rybách nebo krevetách. Díky svému bílému zbarvení je na sněhu téměř neviditelný, a to ho chrání před případnými nepřáteli. Tuleň je velice společenský typ a během roku se drží stáda, ve kterém je mu dobře. Maminka své mládě pozná podle křiku a pachu. Tuleň se dožívá až 30 let.

Tučňák císařský

Velikost: 1,2 metrů

Hmotnost: 22 – 45 kilogramů

Přirození nepřátelé: ptáci, kosatka

Zvláštní znaky: samec chrání vejce i během nejsilnější zimy, během té doby nepřijímá potravu

Tučňák je vodní živel. Voda mu dává potravu, jelikož se živí rybami, korýši a hlavonožci. Při lovu je schopen potopit se do hloubky až 535 metrů a pod hladinou zůstane i 18 minut! Je to prostě borec. Má rád společnost, a tak se drží v hejnu, které může mít až tisíc dalších kamarádů. Dá se říci, že je to i tvor upovídaný, pro komunikaci používá složitou směsici zvuků. Ty jsou pro rozpoznávání rodičů, mláďat a partnerů zásadní. V přírodě tučňák císařský žije většinou okolo 20 let, ale pozorování naznačují, že někteří jedinci se mohou dožít až 50 let.

Poznáš zvířátka na obrázku? Dokážeš je správně přiřadit k názvu?

A

B

C

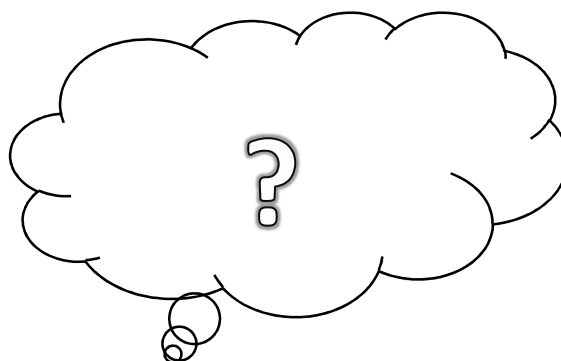
D

E

1. lední medvěd
2. tučňák císařský
3. liška polární
4. mrož lední
5. tuleň grónský

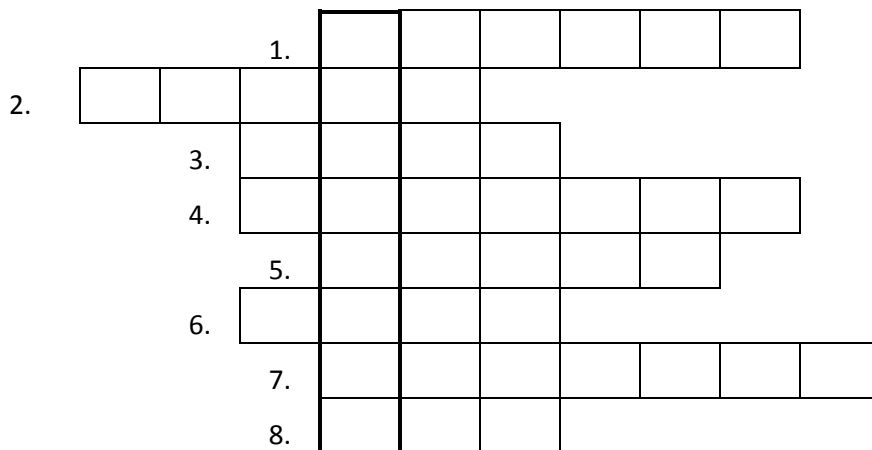
A	B	C	D	E

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Královna zimní flóry

Na světě existují květiny, které mráz nespálí a jejich květy se vystavují, i když teploměr klesá pod nulu. Jedna z takovýchto rostlin se skrývá v tajence pod textem. Její předci pochází z Evropy a Asie. Pozor! Jde o jedovatou květinu, která se v dávných dobách hojně využívala i jako léčivka s příchutí magie a čarodějnictví. Nejčastěji se používala pro léčení nemocí nervového původu, na zklidnění silných stavů hysterie. Vyháněly se také jejím prostřednictvím z těla paraziti, likvidovaly se vši a léčil svrab.

Její krásné květy se rozevírají s příchodem zimy. V teplejších dnech tohoto ročního období se květy ukazují světu v plné parádě. Ne nadarmo se jí přezdívá „zimní růže“. Prim hraje bílá barva, objevuje se však také v odstínech růžové, fialové, červené i žluté. Jejím nepřítelem je sucho, nejlépe ji tedy je v polostínu v dobře propustné půdě. Pro její jedovatost je třeba si po jejím trhání či ošetřování dobře umýt ruce. Může totiž hrozit otrava, která je velice nebezpečná a pro děti nebo lidi s nemocným srdcem často smrtelná.

1. pokrývka hlavy
2. prezent
3. jehličnatý strom
4. nosí českým dětem dárky
5. čertova pomůcka
6. roční období
7. vánoční sladkost
8. první žena, manželka Adama

Kvíz

Co víš o nejvyšší hoře světa...?

1. Jak se jmenuje nejvyšší hora světa?

- A Mont Blanc
- B Mount Everest
- C Mount McKinley

2. Kolik měří?

- A 6959 m
- B 9353 m
- C 8848 m

3. Na kterém světadílu horu najdeme?

- A Asie
- B Antarktida
- C Amerika

4. K jakému pohoří patří?

- A Kavkaz
- B Himaláje
- C Alpy

5. Jako první stanul na vrcholku hory Novozélandčan Edmund Hillary.
Ve kterém roce to bylo?

- A 1953
- B 1963
- C 1973

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Co je pro zimu typické?

Zima je, jak víme, jedno ze čtyř ročních období. Někdo ji má rád, užívá si všech možností a radovánek co nabízí, někomu se spíš stýská po sluníčku a teplých dnech.

Během zimy se krátí dny a prodlužuje se noc. Právě v tomto ročním období je nejkratší den v roce, který trvá jen osm hodin! Jedná se o zimní slunovrat, který připadne na 21. prosinec.

Nutno je také počítat s teplejším oblékáním, člověk už nemůže vyběhnout ven jen v kalhotách a tričku. Musí se obalit svetry, kabátem, teplými botami, čepicí, šálou, rukavicemi apod. Doba oblékání a svlékání se tak komplikuje a prodlužuje ☺. Dospělým také přibývá jedna práce navíc, a to nutnost topit. Udržování tepla domácnosti se pak často promítne i do jejich peněženek.

Charakteristický pro zimu je samozřejmě sníh. Bílá pokrývka v sobě skrývá velký zábavní potenciál. Je pravda, že pro řidiče pozitiva moc neskýtá, ale pro hry a sportování je to požehnání.

Sníh je ideální na klouzačku, koulovačku, válení se apod. Milovníci rychlosti a adrenalinu se tetelí při lyžování, mráz pak vykouzlí podmínky pro bruslení. Na vrcholové úrovni se pak jednou za čtyři roky konají zimní olympijské hry.

Hádanky:

Čtyři rohy, žádné nohy, jenom břicho veliké.

Křišťálové kuličky z nebe padají, pospěšte si ručičky, než vám roztají.

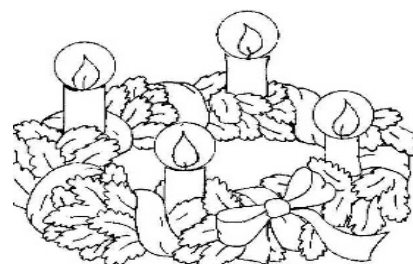
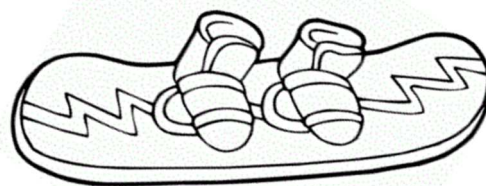
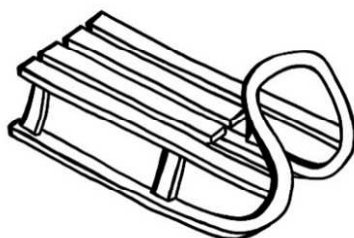
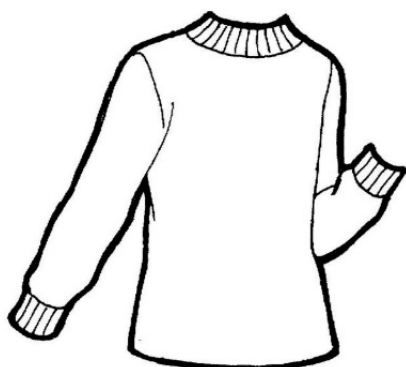
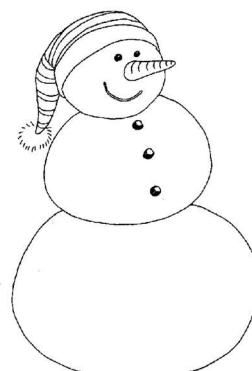
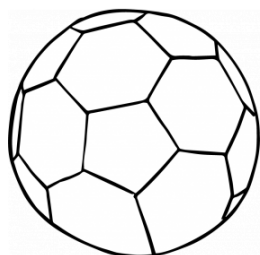
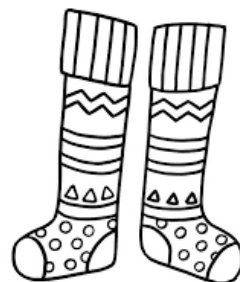
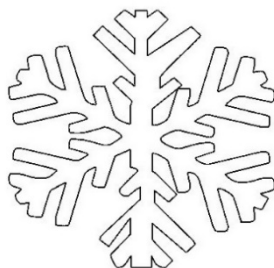
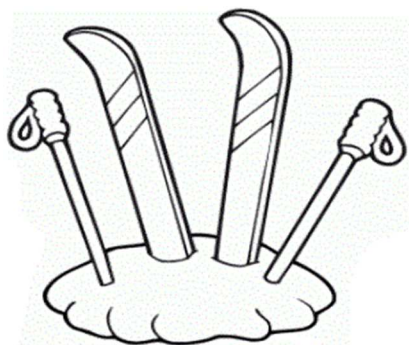
Když je teplo, tak si troufám, po stupnicích vzhůru stoupám,
Když je ale mráz a led, pod nulu si vlezu hned.

Visí to, neví kde, bije to, neví koho, ukazuje, neví kam, počítá a neví kolik.

Běží, běží, nepoleží, nemá vůz ani sáně, přece nikdy neustane.

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Mezi obrázky se nám zatoulaly dva, které tu nemají co dělat. Odhalíš je?

Najdeš mezi obrázky 6 rozdílů?

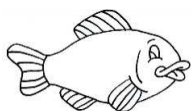

Poznáš, z jaké pohádky je tento obrázek? Řešení najdeš v osmiměrce 😊
Obrázek si můžeš vybarvit.

bočnice, brekot, flop, josta, klaun, klokan, kravál, langusta, Lískulka, logo, máky, načechranost, nanometr, nebezpečí, ocílka, očičko, olepení, pohádkář, print, rameno, ročně, říše, sáček, sloni, špárat, telefonovat, vlas, zajíc

N	E	B	E	Z	P	E	Č	Í	L	T
S	A	O	L	E	P	E	N	Í	N	A
Ě	O	Č	I	Č	K	O	S	A	L	V
H	C	N	E	T	O	K	E	R	B	O
J	Í	I	O	CH	U	K	L	A	U	N
O	L	C	V	L	R	A	M	E	N	O
S	K	E	K	A	N	A	Ř	A	Á	F
T	A	A	V	G	K	Á	N	Í	L	E
A	R	Á	U	Á	K	O	L	O	Š	L
O	L	S	O	D	M	S	P	P	S	E
V	T	G	Á	E	L	M	Á	K	Y	T
A	O	H	T	O	N	R	O	Č	N	Ě
L	O	R	N	Z	A	J	Í	C	E	A
P	R	I	N	T	N	A	K	O	L	K

Advent a vánoční svátky

Advent pro věřící křesťany znamená přípravu na příchod Mesiáše. Během této doby dodržují půst, chodí pravidelně do kostela, dodržují zákaz tance, zpěvu a zábavy. Adventní období je časem krátkých dnů a tmavých večerů, sněhu a zimy, mystiky a tajemna.

Děti se těší na příchod **Mikuláše**, který obchází domovy v předvečer svého svátku, tedy 5. prosince. Hodné děti obdarovává sladkostmi, na zlobivé děti si bere čerta. Svatý Mikuláš žil v dávných dobách a byl to kněz, který pomáhal lidem a konal dobré skutky.

Vyvrcholením adventu jsou Vánoce, které jsou oslavou narození Božího syna. Pro většinu lidí jsou to nejkrásnější svátky v roce ☺. Staré tradice se zde mísí s novými zvyky. Vánoční svátky mají atmosféru štěstí a rodinné pohody. Vyznačují se dobrým jídlem a pitím, radostí z dárků, ozdobeným stromečkem, světlem svíček, betlémy a koledami.

Během **Štědrého dne** se drží půst. Kdo nejí, uvidí večer zlaté prasátko. Připravuje se slavnostní štědrovečerní večeře, které nesmí chybět bramborový salát a kapr. Ke společné večeři se zasedá, když vyjde první hvězda. Po večeři se rozdávají dárky a den uzavírá cesta do kostela na půlnoční mši.

Boží hod vánoční je prvním svátkem vánočním a pokládá se za den Ježíšova narození. V dřívějších dobách, podle lidové zvyklosti, se o tomto svátku nesmělo vůbec pracovat, některé hospodyňky dokonce nevstaly ani z postele! Dnes je ve znamení návštěv, času stráveném v rodinném kruhu a slavnostního oběda.

Na **svatého Štěpána** se dříve chodilo koledovat s přáním štěstí a zdraví. Dnes se lidé mezi sebou navštěvují a tráví spolu sváteční čas. Často bývá k obědu husa s knedlíky a se zelím.

Posledním dnem v roce je **31. prosinec**. Vyznačuje se silvestrovskými oslavami, které bývají bouřlivé a hlučné. Loučení se starým rokem a vítání roku nového doprovází zvuk rachejtlí a petard a záře světlic a ohňostrojų.

Tradice

Krájení jablka - po štědrovečerní večeři se nožem přepůlí jablko. Pokud jádro jablka vypadá jako pěti, nebo více cípá hvězda, sejdou se všichni za rok ve zdraví. Pokud má tvar kříže, je čtyřcípá, pak někdo z přítomných těžce onemocní, nebo zemře.

Pouštění lodiček - ve vodě se plaví svíčky na skořápkách vlašských ořechů. Majitele lodičky, která vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude celý rok držet doma. Jestliže lodička pluje ke středu nádoby, vydá se do světa.

Střevíc - svobodné dívky házejí střevícem přes hlavu. Obrátí-li se patou ke dveřím, zůstanou doma. Obrátí-li se špičkou ke dveřím, provdají se a odejdou.

Šupiny - pod talíře se štědrovečerní večeří se dává několik kapřích šupin, které mají přinést všem po celý rok dostatek peněz.

Klepání na kurník - svobodná dívka klepe střevícem na kurník. Ozve-li se slepice, dívka zůstane svobodná. Pokud se ale objeví kohout, brzy se vdá.

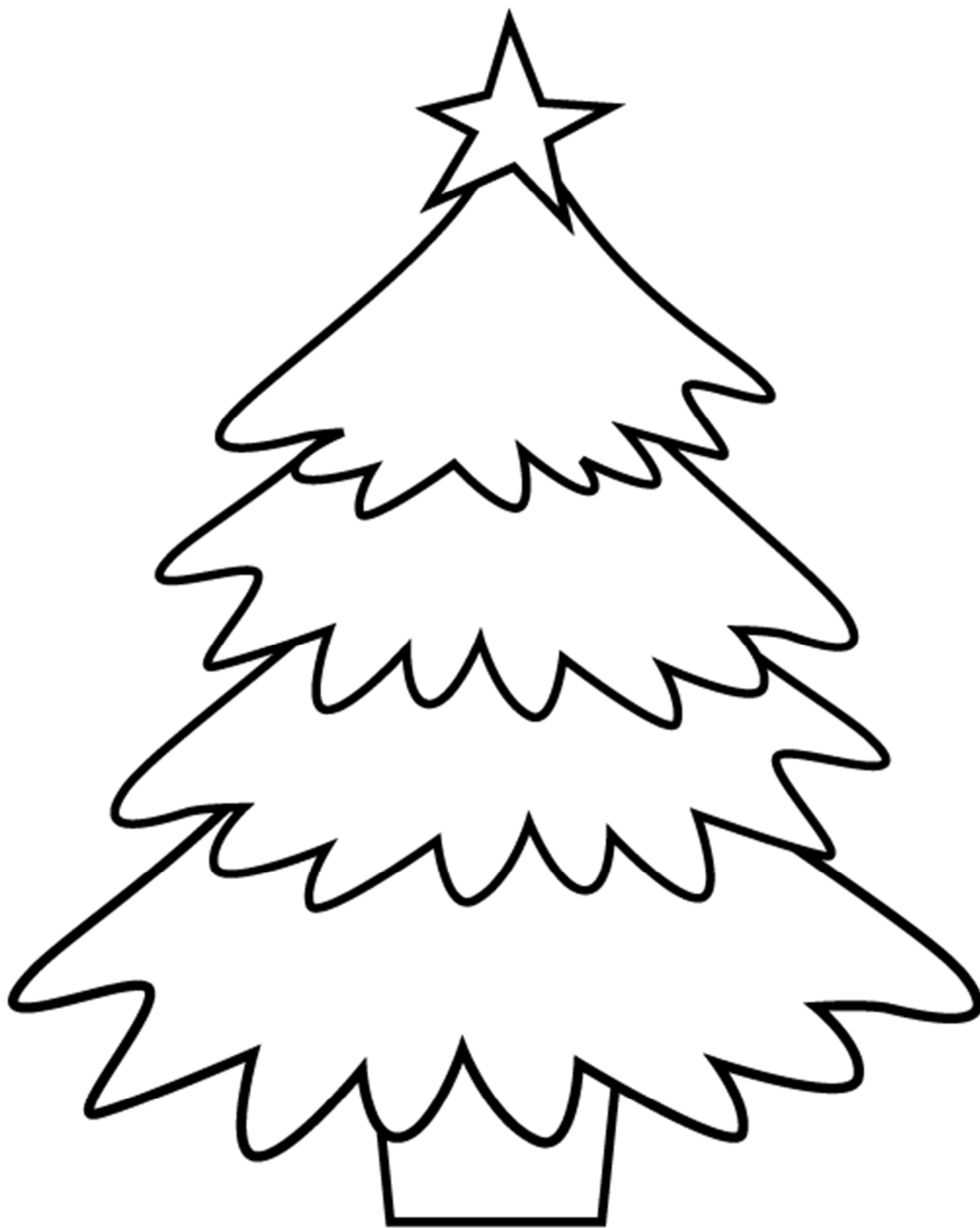

Cizí věci v domě

Do konce roku by se měly vrátit všechny cizí věci, které jsou v domě. Projděte pečlivě celý dům či byt a vraťte vše, co vám nepatří. 😊 Třeba i knížky do knihovny 😊

Zápalky - svobodná dívka zapíchne do jablka tři zápalky. Každá z nich musí symbolizovat jednoho nápadníka. Všechny zápalky současně zapálí. Ta, která hoří nejdéle, představuje toho, za něhož se má dívka vdát.

Jak vypadá nejkrásnější vánoční stromeček podle tebe? Popust' uzdu své fantazie 😊 (doplň a vymaluj si podle svých představ).

Vánoční koleda

1. Na - ro - dil se Kris-tus Pán, ve - sel - me se,
 z rů-že kví-tek vy- kvet nám, ra - duj-me se. Z ži-vo - ta čis-
 té - ho, z ro-du krá-lov - ské - ho nám, nám na-ro - dil se.

1. Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, radujme se. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám, narodil se.
2. Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se. Z života...
3. Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se. Z života...
4. Goliáš obloupen, veselme se, člověk jest vykoupěn, radujme se. Z života...
5. Boží Syn se vtělil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...
6. Z nebe na zem sestoupil, veselme se, aby nás vykoupil, radujme se. Z života...
7. Chudý s námi bydlel, veselme se, zimu, bídu trpěl, radujme se. Z života...
8. Ponížení přijal, veselme se, by nám nebe získal, radujme se. Z života...
9. Pánem jsa všech pánů, veselme se, snášel pro nás hanu, radujme se. Z života...
10. Syn jsa Boha Otce, veselme se, dán jest zemské Matce, radujme se. Z života...

Udělej si sám

Tip na Štědrý večer – bramborovohráškový salát

Ingredience

10 větších brambor
1 sáček mraženého hrášku + 2 kostky cukru
4 lžíce majonézy
1 kelímek bílého jogurtu
2 cibulky i s natí
sůl
pepř

Postup

- 1) Do většího hrnce nalij vodu a přiveď do varu.
- 2) Mezitím brambory pečlivě oloupej a omyj, nakrájej je na přibližně stejné kusy a dej na 15 minut do vroucí vody.
- 3) Mražený hrášek nasyp do misky, přidej lžičku cukru a promíchej.
- 4) Přes miskou přetáhni potravinovou fólii, pořádně ji upevni a několikrát propíchni vidličkou. Hrášek vař v mikrovlnné troubě 5 minut na nejvyšší výkon.
- 5) Jogurt a majonézu spolu prošlehej v misce, osol a opepři.
- 6) Do dřezu postav cedník, nasad si chňapky a uvařené brambory (musí být měkké) opatrně nalij do cedníku a nech vychladnout. Vypni vařič!
- 7) Ve větší míse promíchej brambory s hráškem a majonézovým jogurtem. Vše posyp drobně pokrájenou cibulkou i s natí.

Udělej si sám

Tip na vánoční vychytávku – vyrob si praktickou krabičku

Potřeby

tvrdý barevný papír

tužka

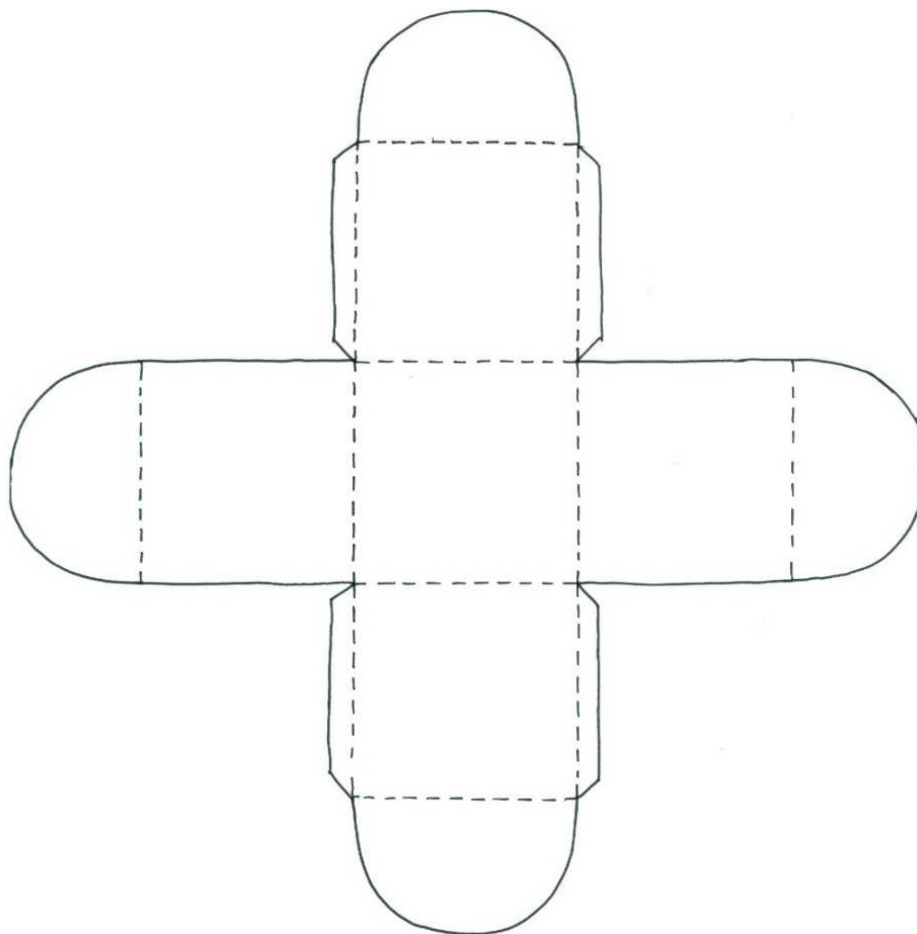
nůžky

lepidlo nebo jehlu a nit

ozdobná mašle

Postup

- 1) Vytiskni si šablonu, vystřihni a obkresli ji na tvrdý papír. Pak ji vystřihni.
- 2) U papírové verze natři lepidlem přesahy 2 stěn krabičky a slep krabičku dohromady. Pokud vyrábíš krabičku z pěnovky, nenechávej přesahy, ale boky krabičky sešij.
- 3) Nakonec udělej v obloučcích krabičky dírky a svaž k sobě ozdobnou mašličkou.

Použité zdroje

Textová část

ANDĚRA, Miloš, ANDĚROVÁ, Romana. *Zvířata světa*. 1. vyd. Praha : Fragment, 2001. 228 s. ISBN 80-7200-591-X.

Čemeřice na zahradu patří [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.dvorakasyn.cz/zahradnikuv-rok/cemerice-na-zahradu-patri-92.html>

Čemeřice - květina čarodějnic [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.magazinzahrada.cz/rostliny/cemerice-kvetina-carodejnic.html>

Grónsko [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://tjekki.um.dk/cs/o-dansku/gronsko>

HENSEL, Wolfgang. *Severská zvířata*. Ostrava : Blesk, 1995. 64 s., barev.fot., rejstř. (Malá encyklopedie přírody). 597/599. ISBN 80-85606-61-5.

In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-11-23].

Malý česko-grónský slovník [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.polarnisvet.cz/maly-cesko-gronsky-slovník.html>

MAŠEK, Roman. *Vánoce: Původ, zvyky, tradice* [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: VÁNOCE: Původ, zvyky a tradice Zdroj: <http://www.denik.cz/tradice-czk/vanoc-puvod-zvyky-a-tradice20081201-eh6o.html>

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Adventní čas*. Olomouc: Rubico, 2005. ISBN 80-7346-050-5.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. *České zvyky a obyčeje*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01356-8.

Praktická část:

Narodil se Kristus Pán [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://pisnicky-akordy.cz/vanocni-koledy/narodil-se-kristus-pan>

Jak vyrobit malou papírovou krabičku [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.skolnisvet.cz/jak-vyrob-vlastni-malou-krabicku-na-darky/>

RÁKOSNÍKOVÁ, Jitka. *Malí kuchaři : 34 původních českých receptů pro všechny šikovné děti*. 1. vyd. Praha : Axióma, 2007. 121 s. ISBN 978-80-7292-136-2.

Obrázková část

Obrázky Omalovánky. [online]. [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Omalovánky Online. [online]. 23.11.2016 [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.onlineomalovanky.cz>

Správné odpovědi

Poznej zvířátka: A2, B4, C3, D1, E5

Kvíz: 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 5. a

Hádky: peřina, vločka, teploměr, hodiny, čas

Co zde nepatří: míč, deštník

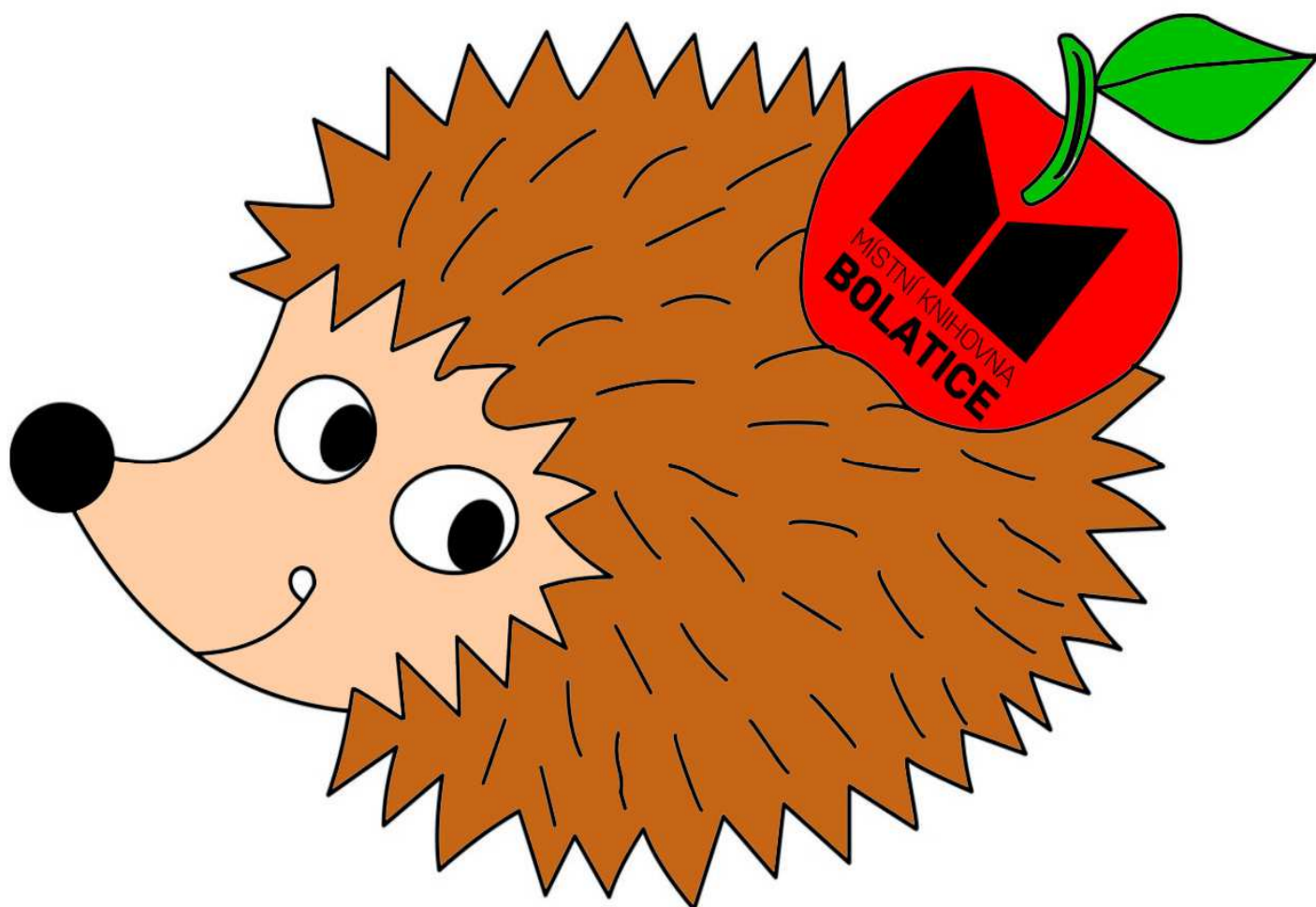
Přípravy:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava: Mgr. Jana Štěpáníková

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly, ☺

jsem malý ježeček a jmenuji se Knižníček. Mým koníčkem je navštěvovat knihovny, kde po večerech koukám do knížek a dozvídám se spoustu nových věcí. Nejvíc se mi líbí u vás v Bolaticích ☺.

Je zde k vypůjčení hodně krásných a chytrých knih, a protože už je venku veliká zima, rozhodl jsem se, že z nich o této roční době zjistím více. Studoval jsem dlouho a přišel na mnoho zajímavých věcí, které se zimou souvisejí, a o které bych se s Vámi rád podělil.

A jelikož si velice rád hraji, připravil jsem pro chytré hlavičky pár hádanek a luštění, a samozřejmě i něco pro zábavu.

Spolu se zajedeme podívat do ledového království, které je téměř celý rok zdobeno bílou pokrývkou. Navštívíme zdejší obyvatele, kteří nás seznámí se svými zvyky a zvláštnostmi. Pozor! Narazíme na zvířátka, která ze všeho nejvíce mají ráda právě zimu a některá z nich nosí huňatý kožíšek. Pokocháme se i krásou královny zimních květin. I když nám v tomto období mrzne nos i ruce, vyrazíme ven užít si trochu zábavy, a to při zimních sportech. Dobře se oblečte! Zima s sebou přináší také nejkrásnější období roku, a tím jsou Vánoce ☺

Kdo by se na ně netěšil a neměl je rád! Čeká nás spousta pohádek, pochoutek a hlavně dárků. Nesmíme zapomenout také na tradice a zvyky.

Doufám, že se Vám bude čas strávený se mnou líbit, a že se nejen pobavíte, ale i něco nového dozvíte. Do Bolatic zavítám párkrát do roka a vždy sebou přinesu ranec zajímavostí a zábavy.

Příjemné čtení přeje

Váš

ježeček Knižníček

Země zahalená do sněhu je vlastně největším ostrovem na světě. Leží na rozhraní Atlantiku a Severního ledového oceánu a jeho hlavní město se nazývá Nuuk. Má 16 000 tisíc obyvatel, což je tedy o málo víc, než má třeba nedaleký Hlučín. Do žádného z jeho měst nevedou silnice. Dlouhé vzdálenosti se překonávají buďto letadlem, helikoptérou, lodí, motorovými čluny nebo saněmi.

Je součástí Dánského království, tudíž je hlavou tohoto státu dánský monarcha. Ovšem na rozdíl od Dánska není tato země členem Evropské unie. Celkem zde žije 56 000 obyvatel, což jí řadí mezi nejméně osídlenou zemi na světě.

Téměř většina jejího území (75 %) je trvale zaledněna. Dominuje zde masivní ledovcový příkrov, který představuje druhou největší souvislou ledovou plochu na světě. V některých místech dosahuje tloušťka ledu až 3,5 km!

Země se může pochlubit bohatými zásobami minerálů. Bylo zde již objeveno kolem 500 různých minerálů, z toho 50 druhů bylo poprvé nalezeno a popsáno právě zde.

Na ostrově je největší národní park na světě – Severogrónský národní park.

Hlavním zdrojem příjmů místních obyvatel je rybolov, který tvoří 92 % veškerého vývozu ze země. Loví se také kožešinová zvířata. Lidé zde chovají ovce, soby a kožešinovou zvěř.

Mezi nejznámější zvířecí obyvatele této domoviny sněhu a mrazu patří například lední medvěd, tuleň, mrož, sob, polární vlk, polární liška nebo sněžný zajíc. Moře je pak domovinou pro několik druhů velryb.

Už víš, o jaké zemi je řeč?

Přesmyčka

Z písmenek sestav jméno této země, najdi ji na mapě a vybarvi modře.

N

Ó

O

G

S

R

K

--	--	--	--	--	--	--

Obyvatelům největšího světového ostrova se říká Eskymáci neboli Inuité. Žijí zde ale i Dánové a Gróňané, což jsou běloši narození v Grónsku a míšenci. Mluví se zde grónsky, dánsky a anglicky.

Eskymáka lze poznat podle charakteristických znaků, jako jsou černé rovné vlasy, žlutá až světle hnědá pleť, mongoloidní rysy a malý vzrůst.

V létě žijí pod stany z kůže, v zimě se stěhují do iglů, které si vyrobí ze sněhu. Aby mohli po sněhu snáze chodit, nazouvají si sněžnice a přepravují se saněmi, které táhne psi spřežení. Nosí teplý kabátek s kapucí z kožešiny sobů nebo ledních medvědů, kterému se říká parka.

Eskymáci jsou mírumilovní lidé, kteří mezi sebou většinou nevedli války a neznali pojem otroctví. Spory řešili formou řečnického či písňového souboje.

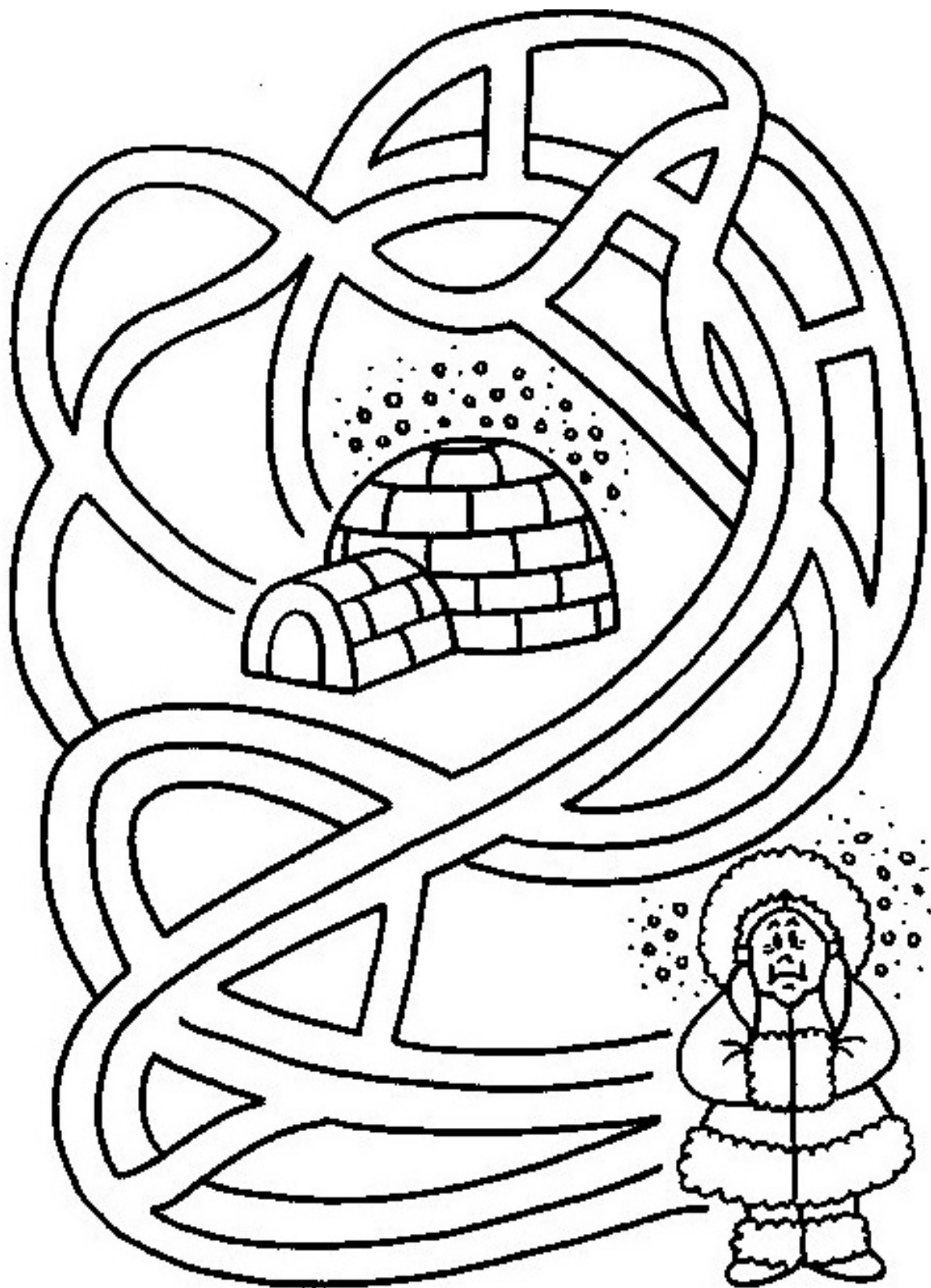
Eskymáci vymysleli kromě iglů také kajak, olejovou lampu či brýle proti sněžné slepotě.

Většina Eskymáků dnes žije ve stálých obydlích a často kombinují pravidelné zaměstnání s loveckými výpravami.

Malý česko – grónský slovník

česky	grónsky
Dobrý den	kumoon
Dobro noc	kunaat
Ano	aap
Ne	naamik
Děkuji	qujanaq
Prosím, pomozte mi	ikiulaannga
letišťe	mittarfik
zavazadlo	kufferti
nemocnice	napparsimmavik

Pomůžeš najít ztracenému Eskymákovi cestu domů?

Ledové království má své zvířecí obyvatele

V zemích, kde vládne zima, žije několik druhů zvířat. Jejich domovinou je pevnina, moře nebo nebe. Nyní poodkryjeme život některých z nich 😊

Lední medvěd

Velikost: vzpřímený až 2,5 metru

Hmotnost: samci cca 600 kilogramů, samice cca 400 kilogramů

Přirození nepřátelé: žádní

Zvláštní znaky: ochlupená chodidla, mezi prsty na nohou jsou plovací blány

Tento chlupáč je samotářský typ. I když vypadá jako hromotluk, je velmi obratný, silný a mrštný. Je zdatný plavec, který je schopen uplavat až 10 kilometrů bez pauzy. Umí se dokonce potápět! Pod vodou vydrží i dvě minuty. Skvěle vyvinutý má také čich. Představte si, že je schopen cítit mrtvou velrybu až do 40 kilometrů! Živí se lovem a na jídelníčku má převážně tuleně. Ty udolá jediným mohutným úderem do hlavy. Nejvíce si pochutná na kůži, tuku a vnitřnostech. Lední medvěd se dožívá okolo 25 let.

Liška polární

Velikost: 50 – 65 centimetrů + ocas

Hmotnost: 4,5 – 8 kilogramů

Přirození nepřátelé: lední medvědi, vlci, orli

Zvláštní znaky: v zimě kožich zhoustne a zbarví se do bíla

Liška polární se nejlépe cítí sama nebo ve společnosti další lišky. Skoro celý svůj život jsou neustále v pohybu a hledají potravu. Nejraději si smlsnou na myších, ptácích, nebo mršinách. V noc si ustelou ve sněhu, do kterého se zahrabají, ráno pak putují dále. Sníh jim slouží nejen jako postel, ale i jako lednička. Ukládají do něj totiž maso z kořisti. To tak zůstane déle čerstvé. Lišky se dožívají asi 10 let.

Mrož lední

Velikost: délka až 4 metry

Hmotnost: 1,6 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatky a lední medvědi žerou mláďata

Zvláštní znaky: končetiny přeměněné na ploutve, kly stále rostou a dosahují délky až jednoho metru

Mrož je hbitým plavcem, dokáže zůstat až 10 minut pod vodu a potápět se do hloubky 80 metrů. Jeho oblíbeným jídlem jsou mlži a ryby. Každý den spořádá až 50 kilogramů potravy. Mroží kůže je hnědé barvy, ovšem když se objeví sluníčko, začne se prokrvovat a získá růžovou barvu. Je to společenské zvíře, které žije ve skupině několika desítek kamarádů. Mezi nimi platí přísná pravidla. Dožívají se až 40 let.

Tuleň grónský

Velikost: 1,7 metrů

Hmotnost: až 180 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatka, žralok, lední medvěd

Zvláštní znaky: na zadní končetině mají blánu, která jim umožňuje plavat

Tuleň je ve svém živlu ve vodě, dokonce v ní i spí. Je velice rychlý plavec. Potopí se až do hloubky 250 metrů. Ovšem na souši je to spíše nemotora. Pohybuje se kutálením, tudíž neurazí moc velkou vzdálenost. Pochutná si na rybách nebo krevetách. Díky svému bílému zbarvení je na sněhu téměř neviditelný, a to ho chrání před případnými nepřáteli. Tuleň je velice společenský typ a během roku se drží stáda, ve kterém je mu dobře. Maminka své mládě pozná podle křiku a pachu. Tuleň se dožívá až 30 let.

Tučňák císařský

Velikost: 1,2 metrů

Hmotnost: 22 – 45 kilogramů

Přirození nepřátelé: ptáci, kosatka

Zvláštní znaky: samec chrání vejce i během nejsilnější zimy, během té doby nepřijímá potravu

Tučňák je vodní živel. Voda mu dává potravu, jelikož se živí rybami, korýši a hlavonožci. Při lovu je schopen potopit se do hloubky až 535 metrů a pod hladinou zůstane i 18 minut! Je to prostě borec. Má rád společnost, a tak se drží v hejnu, které může mít až tisíc dalších kamarádů. Dá se říci, že je to i tvor upovídaný, pro komunikaci používá složitou směsici zvuků. Ty jsou pro rozpoznávání rodičů, mláďat a partnerů zásadní. V přírodě tučňák císařský žije většinou okolo 20 let, ale pozorování naznačují, že někteří jedinci se mohou dožít až 50 let.

Poznáš zvířátka na obrázku? Dokážeš je správně přiřadit k názvu?

A

B

C

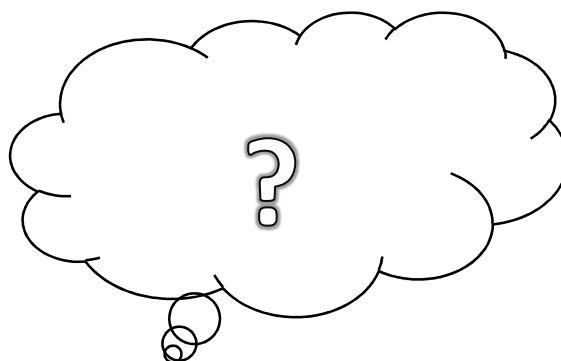
D

E

1. lední medvěd
2. tučňák císařský
3. liška polární
4. mrož lední
5. tuleň grónský

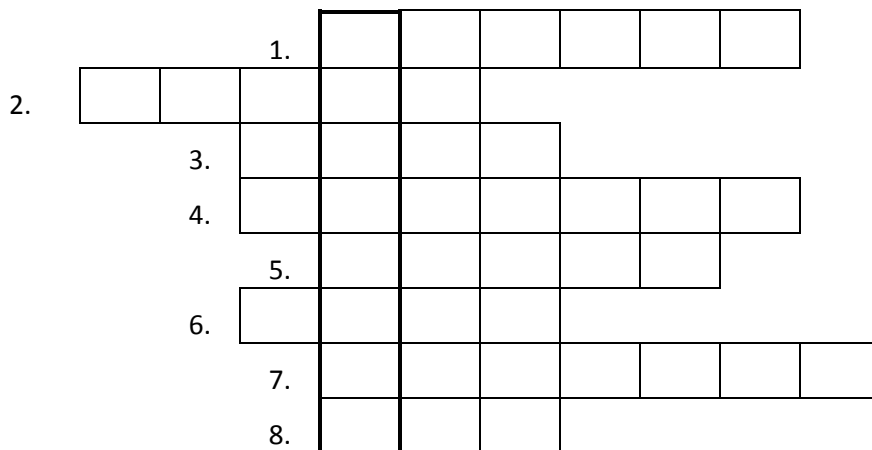
A	B	C	D	E

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Královna zimní flóry

Na světě existují květiny, které mráz nespálí a jejich květy se vystavují, i když teploměr klesá pod nulu. Jedna z takovýchto rostlin se skrývá v tajence pod textem. Její předci pochází z Evropy a Asie. Pozor! Jde o jedovatou květinu, která se v dávných dobách hojně využívala i jako léčivka s příchutí magie a čarodějnictví. Nejčastěji se používala pro léčení nemocí nervového původu, na zklidnění silných stavů hysterie. Vyháněly se také jejím prostřednictvím z těla paraziti, likvidovaly se vši a léčil svrab.

Její krásné květy se rozevírají s příchodem zimy. V teplejších dnech tohoto ročního období se květy ukazují světu v plné parádě. Ne nadarmo se jí přezdívá „zimní růže“. Prim hraje bílá barva, objevuje se však také v odstínech růžové, fialové, červené i žluté. Jejím nepřítelem je sucho, nejlépe ji tedy je v polostínu v dobře propustné půdě. Pro její jedovatost je třeba si po jejím trhání či ošetřování dobře umýt ruce. Může totiž hrozit otrava, která je velice nebezpečná a pro děti nebo lidi s nemocným srdcem často smrtelná.

1. pokrývka hlavy
2. prezent
3. jehličnatý strom
4. nosí českým dětem dárky
5. čertova pomůcka
6. roční období
7. vánoční sladkost
8. první žena, manželka Adama

Kvíz

Co víš o nejvyšší hoře světa...?

1. Jak se jmenuje nejvyšší hora světa?

- A Mont Blanc
- B Mount Everest
- C Mount McKinley

2. Kolik měří?

- A 6959 m
- B 9353 m
- C 8848 m

3. Na kterém světadílu horu najdeme?

- A Asie
- B Antarktida
- C Amerika

4. K jakému pohoří patří?

- A Kavkaz
- B Himaláje
- C Alpy

5. Jako první stanul na vrcholku hory Novozélandčan Edmund Hillary.
Ve kterém roce to bylo?

- A 1953
- B 1963
- C 1973

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Co je pro zimu typické?

Zima je, jak víme, jedno ze čtyř ročních období. Někdo ji má rád, užívá si všech možností a radovánek co nabízí, někomu se spíš stýská po sluníčku a teplých dnech.

Během zimy se krátí dny a prodlužuje se noc. Právě v tomto ročním období je nejkratší den v roce, který trvá jen osm hodin! Jedná se o zimní slunovrat, který připadne na 21. prosinec.

Nutno je také počítat s teplejším oblékáním, člověk už nemůže vyběhnout ven jen v kalhotách a tričku. Musí se obalit svetry, kabátem, teplými botami, čepicí, šálou, rukavicemi apod. Doba oblékání a svlékání se tak komplikuje a prodlužuje ☺. Dospělým také přibývá jedna práce navíc, a to nutnost topit. Udržování tepla domácnosti se pak často promítne i do jejich peněženek.

Charakteristický pro zimu je samozřejmě sníh. Bílá pokrývka v sobě skrývá velký zábavní potenciál. Je pravda, že pro řidiče pozitiva moc neskýtá, ale pro hry a sportování je to požehnání.

Sníh je ideální na klouzačku, koulovačku, válení se apod. Milovníci rychlosti a adrenalinu se tetelí při lyžování, mráz pak vykouzlí podmínky pro bruslení. Na vrcholové úrovni se pak jednou za čtyři roky konají zimní olympijské hry.

Hádanky:

Čtyři rohy, žádné nohy, jenom břicho veliké.

Křišťálové kuličky z nebe padají, pospěšte si ručičky, než vám roztají.

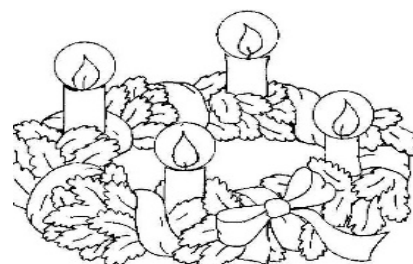
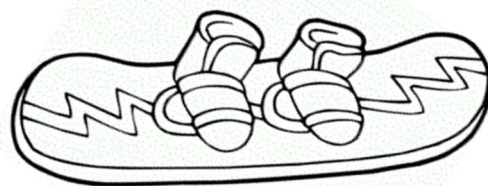
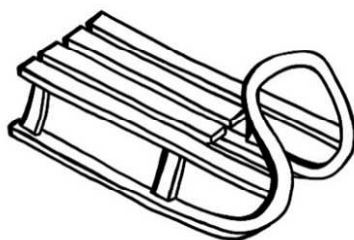
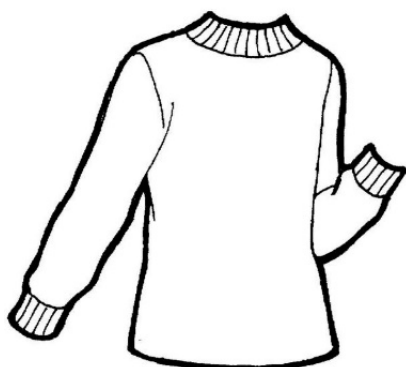
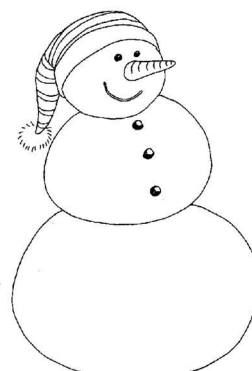
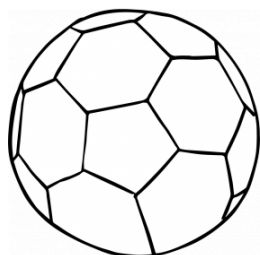
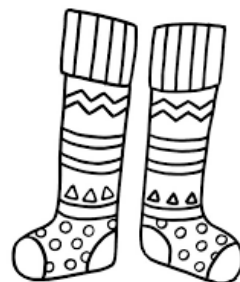
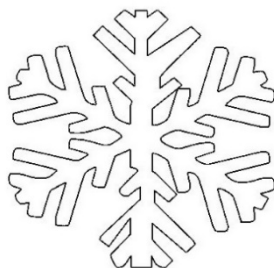
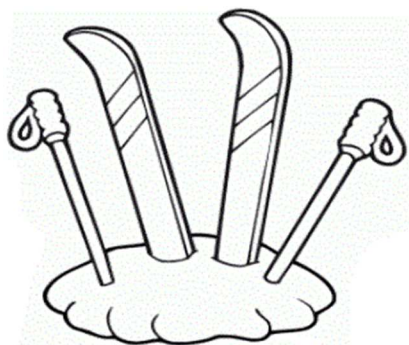
Když je teplo, tak si troufám, po stupnicích vzhůru stoupám,
Když je ale mráz a led, pod nulu si vlezu hned.

Visí to, neví kde, bije to, neví koho, ukazuje, neví kam, počítá a neví kolik.

Běží, běží, nepoleží, nemá vůz ani sáně, přece nikdy neustane.

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Mezi obrázky se nám zatoulaly dva, které tu nemají co dělat. Odhalíš je?

Najdeš mezi obrázky 6 rozdílů?

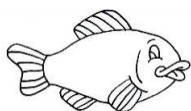

Poznáš, z jaké pohádky je tento obrázek? Řešení najdeš v osmiměrce 😊
Obrázek si můžeš vybarvit.

bočnice, brekot, flop, josta, klaun, klokan, kravál, langusta, Lískulka, logo, máky, načechranost, nanometr, nebezpečí, ocílka, očičko, olepení, pohádkář, print, rameno, ročně, říše, sáček, sloni, špárat, telefonovat, vlas, zajíc

N	E	B	E	Z	P	E	Č	Í	L	T
S	A	O	L	E	P	E	N	Í	N	A
Ě	O	Č	I	Č	K	O	S	A	L	V
H	C	N	E	T	O	K	E	R	B	O
J	Í	I	O	CH	U	K	L	A	U	N
O	L	C	V	L	R	A	M	E	N	O
S	K	E	K	A	N	A	Ř	A	Á	F
T	A	A	V	G	K	Á	N	Í	L	E
A	R	Á	U	Á	K	O	L	O	Š	L
O	L	S	O	D	M	S	P	P	S	E
V	T	G	Á	E	L	M	Á	K	Y	T
A	O	H	T	O	N	R	O	Č	N	Ě
L	O	R	N	Z	A	J	Í	C	E	A
P	R	I	N	T	N	A	K	O	L	K

Advent a vánoční svátky

Advent pro věřící křesťany znamená přípravu na příchod Mesiáše. Během této doby dodržují půst, chodí pravidelně do kostela, dodržují zákaz tance, zpěvu a zábavy. Adventní období je časem krátkých dnů a tmavých večerů, sněhu a zimy, mystiky a tajemna.

Děti se těší na příchod **Mikuláše**, který obchází domovy v předvečer svého svátku, tedy 5. prosince. Hodné děti obdarovává sladkostmi, na zlobivé děti si bere čerta. Svatý Mikuláš žil v dávných dobách a byl to kněz, který pomáhal lidem a konal dobré skutky.

Vyvrcholením adventu jsou Vánoce, které jsou oslavou narození Božího syna. Pro většinu lidí jsou to nejkrásnější svátky v roce ☺. Staré tradice se zde mísí s novými zvyky. Vánoční svátky mají atmosféru štěstí a rodinné pohody. Vyznačují se dobrým jídlem a pitím, radostí z dárků, ozdobeným stromečkem, světlem svíček, betlémy a koledami.

Během **Štědrého dne** se drží půst. Kdo nejí, uvidí večer zlaté prasátko. Připravuje se slavnostní štedrovečerní večeře, které nesmí chybět bramborový salát a kapr. Ke společné večeři se zasedá, když vyjde první hvězda. Po večeři se rozdávají dárky a den uzavírá cesta do kostela na půlnoční mši.

Boží hod vánoční je prvním svátkem vánočním a pokládá se za den Ježíšova narození. V dřívějších dobách, podle lidové zvyklosti, se o tomto svátku nesmělo vůbec pracovat, některé hospodyňky dokonce nevstaly ani z postele! Dnes je ve znamení návštěv, času stráveném v rodinném kruhu a slavnostního oběda.

Na **svatého Štěpána** se dříve chodilo koledovat s přáním štěstí a zdraví. Dnes se lidé mezi sebou navštěvují a tráví spolu sváteční čas. Často bývá k obědu husa s knedlíky a se zelím.

Posledním dnem v roce je **31. prosinec**. Vyznačuje se silvestrovskými oslavami, které bývají bouřlivé a hlučné. Loučení se starým rokem a vítání roku nového doprovází zvuk rachejtlí a petard a záře světlic a ohňostrojų.

Tradice

Krájení jablka - po štědrovečerní večeři se nožem přepůlí jablko. Pokud jádro jablka vypadá jako pěti, nebo více cípá hvězda, sejdou se všichni za rok ve zdraví. Pokud má tvar kříže, je čtyřcípá, pak někdo z přítomných těžce onemocní, nebo zemře.

Pouštění lodiček - ve vodě se plaví svíčky na skořápkách vlašských ořechů. Majitele lodičky, která vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude celý rok držet doma. Jestliže lodička pluje ke středu nádoby, vydá se do světa.

Střevíc - svobodné dívky házejí střevícem přes hlavu. Obrátí-li se patou ke dveřím, zůstanou doma. Obrátí-li se špičkou ke dveřím, provdají se a odejdou.

Šupiny - pod talíře se štědrovečerní večeří se dává několik kapřích šupin, které mají přinést všem po celý rok dostatek peněz.

Klepání na kurník - svobodná dívka klepe střevícem na kurník. Ozve-li se slepice, dívka zůstane svobodná. Pokud se ale objeví kohout, brzy se vdá.

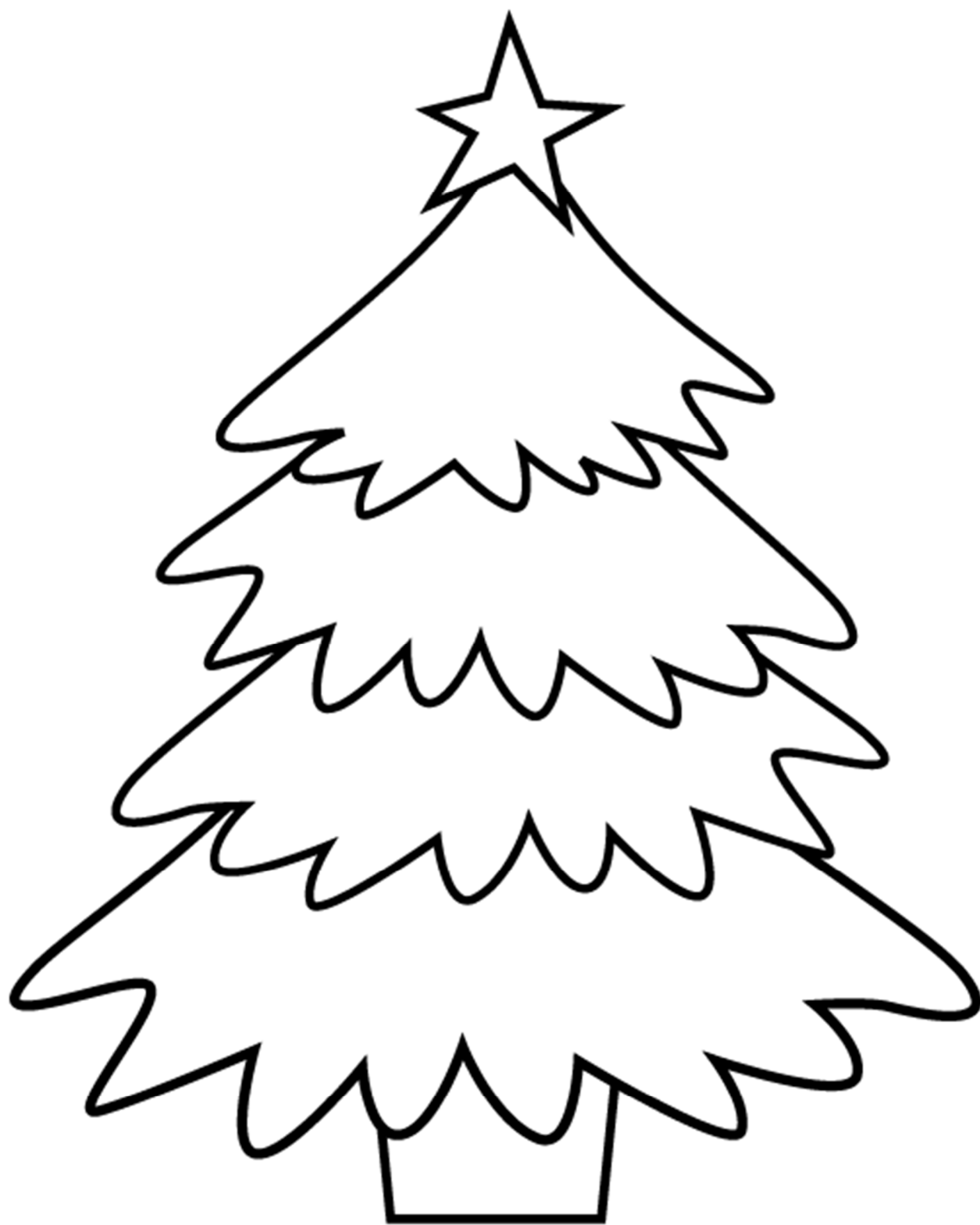

Cizí věci v domě

Do konce roku by se měly vrátit všechny cizí věci, které jsou v domě. Projděte pečlivě celý dům či byt a vraťte vše, co vám nepatří. 😊 Třeba i knížky do knihovny 😊

Zápalky - svobodná dívka zapíchne do jablka tři zápalky. Každá z nich musí symbolizovat jednoho nápadníka. Všechny zápalky současně zapálí. Ta, která hoří nejdéle, představuje toho, za něhož se má dívka vdát.

Jak vypadá nejkrásnější vánoční stromeček podle tebe? Popust' uzdu své fantazie 😊 (doplň a vymaluj si podle svých představ).

Vánoční koleda

1. Na - ro - dil se Kris-tus Pán, ve - sel - me se,
 z rů-že kví-tek vy- kvet nám, ra - duj-me se. Z ži-vo - ta čis-
 té - ho, z ro-du krá-lov - ské - ho nám, nám na-ro - dil se.

1. Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, radujme se. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám, narodil se.
2. Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se. Z života...
3. Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se. Z života...
4. Goliáš obloupen, veselme se, člověk jest vykoupen, radujme se. Z života...
5. Boží Syn se vtělil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...
6. Z nebe na zem sestoupil, veselme se, aby nás vykoupil, radujme se. Z života...
7. Chudý s námi bydlel, veselme se, zimu, bídu trpěl, radujme se. Z života...
8. Ponížení přijal, veselme se, by nám nebe získal, radujme se. Z života...
9. Pánem jsa všech pánů, veselme se, snášel pro nás hanu, radujme se. Z života...
10. Syn jsa Boha Otce, veselme se, dán jest zemské Matce, radujme se. Z života...

Udělej si sám

Tip na Štědrý večer – bramborovohráškový salát

Ingredience

10 větších brambor
1 sáček mraženého hrášku + 2 kostky cukru
4 lžíce majonézy
1 kelímek bílého jogurtu
2 cibulky i s natí
sůl
pepř

Postup

- 1) Do většího hrnce nalij vodu a přiveď do varu.
- 2) Mezitím brambory pečlivě oloupej a omyj, nakrájej je na přibližně stejné kusy a dej na 15 minut do vroucí vody.
- 3) Mražený hrášek nasyp do misky, přidej lžičku cukru a promíchej.
- 4) Přes miskou přetáhni potravinovou fólii, pořádně ji upevni a několikrát propíchni vidličkou. Hrášek vař v mikrovlnné troubě 5 minut na nejvyšší výkon.
- 5) Jogurt a majonézu spolu prošlehej v misce, osol a opepři.
- 6) Do dřezu postav cedník, nasad si chňapky a uvařené brambory (musí být měkké) opatrně nalij do cedníku a nech vychladnout. Vypni vařič!
- 7) Ve větší míse promíchej brambory s hráškem a majonézovým jogurtem. Vše posyp drobně pokrájenou cibulkou i s natí.

Udělej si sám

Tip na vánoční vychytávku – vyrob si praktickou krabičku

Potřeby

tvrdý barevný papír

tužka

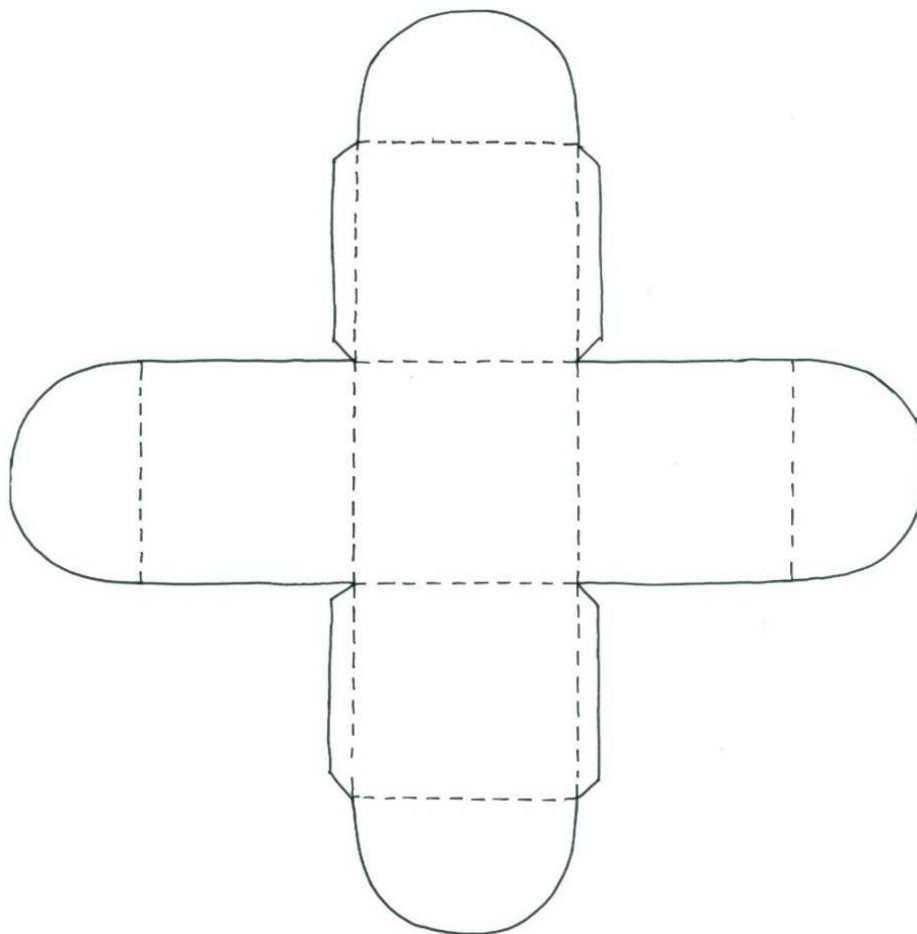
nůžky

lepidlo nebo jehlu a nit

ozdobná mašle

Postup

- 1) Vytiskni si šablonu, vystřihni a obkresli ji na tvrdý papír. Pak ji vystřihni.
- 2) U papírové verze natři lepidlem přesahy 2 stěn krabičky a slep krabičku dohromady. Pokud vyrábíš krabičku z pěnovky, nenechávej přesahy, ale boky krabičky sešij.
- 3) Nakonec udělej v obloučcích krabičky dírky a svaž k sobě ozdobnou mašličkou.

Použité zdroje

Textová část

ANDĚRA, Miloš, ANDĚROVÁ, Romana. *Zvířata světa*. 1. vyd. Praha : Fragment, 2001. 228 s. ISBN 80-7200-591-X.

Čemeřice na zahradu patří [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.dvorakasyn.cz/zahradnikuv-rok/cemerice-na-zahradu-patri-92.html>

Čemeřice - květina čarodějnic [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.magazinzahrada.cz/rostliny/cemerice-kvetina-carodejnic.html>

Grónsko [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://tjekki.um.dk/cs/o-dansku/gronsko>

HENSEL, Wolfgang. *Severská zvířata*. Ostrava : Blesk, 1995. 64 s., barev.fot., rejstř. (Malá encyklopedie přírody). 597/599. ISBN 80-85606-61-5.

In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-11-23].

Malý česko-grónský slovník [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.polarnisvet.cz/maly-cesko-gronsky-slovník.html>

MAŠEK, Roman. *Vánoce: Původ, zvyky, tradice* [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: VÁNOCE: Původ, zvyky a tradice Zdroj: <http://www.denik.cz/tradice-czk/vanoc-puvod-zvyky-a-tradice20081201-eh6o.html>

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Adventní čas*. Olomouc: Rubico, 2005. ISBN 80-7346-050-5.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. *České zvyky a obyčeje*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01356-8.

Praktická část:

Narodil se Kristus Pán [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://pisnicky-akordy.cz/vanocni-koledy/narodil-se-kristus-pan>

Jak vyrobit malou papírovou krabičku [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.skolnisvet.cz/jak-vyrob-vlastni-malou-krabicku-na-darky/>

RÁKOSNÍKOVÁ, Jitka. *Malí kuchaři : 34 původních českých receptů pro všechny šikovné děti*. 1. vyd. Praha : Axióma, 2007. 121 s. ISBN 978-80-7292-136-2.

Obrázková část

Obrázky Omalovánky. [online]. [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Omalovánky Online. [online]. 23.11.2016 [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.onlineomalovanky.cz>

Správné odpovědi

Poznej zvířátka: A2, B4, C3, D1, E5

Kvíz: 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 5. a

Hádky: peřina, vločka, teploměr, hodiny, čas

Co zde nepatří: míč, deštník

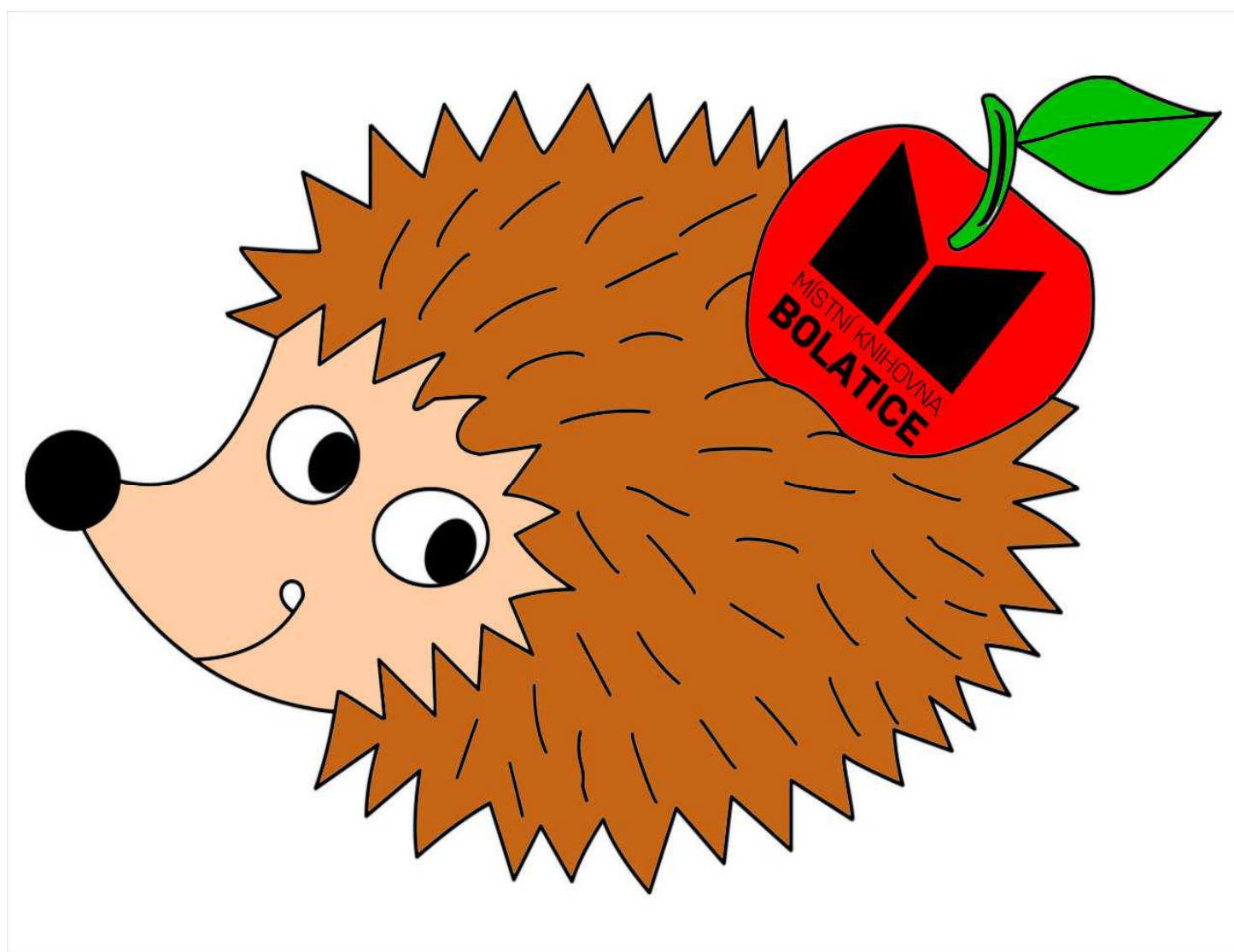
Přípravy:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava: Mgr. Jana Štěpáníková

BAVNÍČEK

JEŽEČKA KNIŽNÍČKA

Zdravím všechny malé i velké zvědavce a knihomoly, ☺

jsem malý ježeček a jmenuji se Knižníček. Mým koníčkem je navštěvovat knihovny, kde po večerech koukám do knížek a dozvídám se spoustu nových věcí. Nejvíc se mi líbí u vás v Bolaticích ☺.

Je zde k vypůjčení hodně krásných a chytrých knih, a protože už je venku veliká zima, rozhodl jsem se, že z nich o této roční době zjistím více. Studoval jsem dlouho a přišel na mnoho zajímavých věcí, které se zimou souvisejí, a o které bych se s Vámi rád podělil.

A jelikož si velice rád hraji, připravil jsem pro chytré hlavičky pár hádanek a luštění, a samozřejmě i něco pro zábavu.

Spolu se zajedeme podívat do ledového království, které je téměř celý rok zdobeno bílou pokrývkou. Navštívíme zdejší obyvatele, kteří nás seznámí se svými zvyky a zvláštnostmi. Pozor! Narazíme na zvířátka, která ze všeho nejvíce mají ráda právě zimu a některá z nich nosí huňatý kožíšek. Pokocháme se i krásou královny zimních květin. I když nám v tomto období mrzne nos i ruce, vyrazíme ven užít si trochu zábavy, a to při zimních sportech. Dobře se oblečte! Zima s sebou přináší také nejkrásnější období roku, a tím jsou Vánoce ☺

Kdo by se na ně netěšil a neměl je rád! Čeká nás spousta pohádek, pochoutek a hlavně dárků. Nesmíme zapomenout také na tradice a zvyky.

Doufám, že se Vám bude čas strávený se mnou líbit, a že se nejen pobavíte, ale i něco nového dozvíte. Do Bolatic zavítám párkrát do roka a vždy sebou přinesu ranec zajímavostí a zábavy.

Příjemné čtení přeje

Váš

ježeček Knižníček

Země zahalená do sněhu je vlastně největším ostrovem na světě. Leží na rozhraní Atlantiku a Severního ledového oceánu a jeho hlavní město se nazývá Nuuk. Má 16 000 tisíc obyvatel, což je tedy o málo víc, než má třeba nedaleký Hlučín. Do žádného z jeho měst nevedou silnice. Dlouhé vzdálenosti se překonávají buďto letadlem, helikoptérou, lodí, motorovými čluny nebo saněmi.

Je součástí Dánského království, tudíž je hlavou tohoto státu dánský monarcha. Ovšem na rozdíl od Dánska není tato země členem Evropské unie. Celkem zde žije 56 000 obyvatel, což jí řadí mezi nejméně osídlenou zemi na světě.

Téměř většina jejího území (75 %) je trvale zaledněna. Dominuje zde masivní ledovcový příkrov, který představuje druhou největší souvislou ledovou plochu na světě. V některých místech dosahuje tloušťka ledu až 3,5 km!

Země se může pochlubit bohatými zásobami minerálů. Bylo zde již objeveno kolem 500 různých minerálů, z toho 50 druhů bylo poprvé nalezeno a popsáno právě zde.

Na ostrově je největší národní park na světě – Severogrónský národní park.

Hlavním zdrojem příjmů místních obyvatel je rybolov, který tvoří 92 % veškerého vývozu ze země. Loví se také kožešinová zvířata. Lidé zde chovají ovce, soby a kožešinovou zvěř.

Mezi nejznámější zvířecí obyvatele této domoviny sněhu a mrazu patří například lední medvěd, tuleň, mrož, sob, polární vlk, polární liška nebo sněžný zajíc. Moře je pak domovinou pro několik druhů velryb.

Už víš, o jaké zemi je řeč?

Přesmyčka

Z písmenek sestav jméno této země, najdi ji na mapě a vybarvi modře.

N

Ó

O

G

S

R

K

--	--	--	--	--	--	--

Obyvatelům největšího světového ostrova se říká Eskymáci neboli Inuité. Žijí zde ale i Dánové a Gróňané, což jsou běloši narození v Grónsku a míšenci. Mluví se zde grónsky, dánsky a anglicky.

Eskymáka lze poznat podle charakteristických znaků, jako jsou černé rovné vlasy, žlutá až světle hnědá pleť, mongoloidní rysy a malý vzrůst.

V létě žijí pod stany z kůže, v zimě se stěhují do iglú, které si vyrobí ze sněhu. Aby mohli po sněhu snáze chodit, nazouvají si sněžnice a přepravují se saněmi, které táhne psi spřežení. Nosí teplý kabátek s kapucí z kožešiny sobů nebo ledních medvědů, kterému se říká parka.

Eskymáci jsou mírumilovní lidé, kteří mezi sebou většinou nevedli války a neznali pojem otroctví. Spory řešili formou řečnického či písňového souboje.

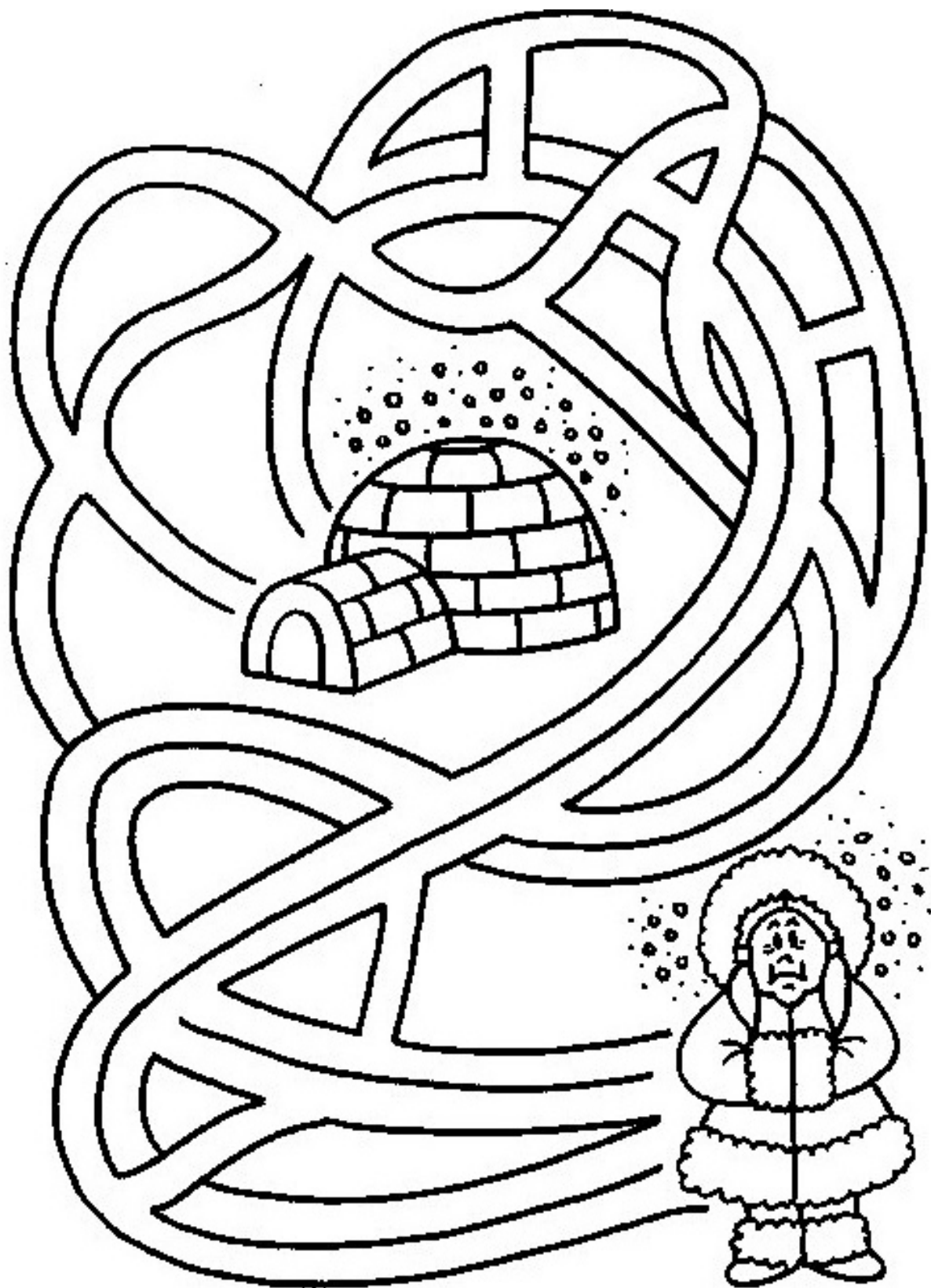
Eskymáci vymysleli kromě iglú také kajak, olejovou lampu či brýle proti sněžné slepotě.

Většina Eskymáků dnes žije ve stálých obydlích a často kombinují pravidelné zaměstnání s loveckými výpravami.

Malý česko – grónský slovník

česky	grónsky
Dobrý den	kumoon
Dobro noc	kunaat
Ano	aap
Ne	naamik
Děkuji	qujanaq
Prosím, pomozte mi	ikiulaannga
letišťe	mittarfik
zavazadlo	kufferti
nemocnice	napparsimmavik

Pomůžeš najít ztracenému Eskymákovi cestu domů?

Ledové království má své zvířecí obyvatele

V zemích, kde vládne zima, žije několik druhů zvířat. Jejich domovinou je pevnina, moře nebo nebe. Nyní poodkryjeme život některých z nich 😊

Lední medvěd

Velikost: vzpřímený až 2,5 metru

Hmotnost: samci cca 600 kilogramů, samice cca 400 kilogramů

Přirození nepřátelé: žádní

Zvláštní znaky: ochlupená chodidla, mezi prsty na nohou jsou plovací blány

Tento chlupáč je samotářský typ. I když vypadá jako hromotluk, je velmi obratný, silný a mrštný. Je zdatný plavec, který je schopen uplavat až 10 kilometrů bez pauzy. Umí se dokonce potápět! Pod vodou vydrží i dvě minuty. Skvěle vyvinutý má také čich. Představte si, že je schopen cítit mrtvou velrybu až do 40 kilometrů! Živí se lovem a na jídelníčku má převážně tuleně. Ty udolá jediným mohutným úderem do hlavy. Nejvíce si pochutná na kůži, tuku a vnitřnostech. Lední medvěd se dožívá okolo 25 let.

Liška polární

Velikost: 50 – 65 centimetrů + ocas

Hmotnost: 4,5 – 8 kilogramů

Přirození nepřátelé: lední medvědi, vlci, orli

Zvláštní znaky: v zimě kožich zhoustne a zbarví se do bíla

Liška polární se nejlépe cítí sama nebo ve společnosti další lišky. Skoro celý svůj život jsou neustále v pohybu a hledají potravu. Nejraději si smlsnou na myších, ptácích, nebo mršinách. V noc si ustelou ve sněhu, do kterého se zahrabají, ráno pak putují dále. Sníh jim slouží nejen jako postel, ale i jako lednička. Ukládají do něj totiž maso z kořisti. To tak zůstane déle čerstvé. Lišky se dožívají asi 10 let.

Mrož lední

Velikost: délka až 4 metry

Hmotnost: 1,6 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatky a lední medvědi žerou mláďata

Zvláštní znaky: končetiny přeměněné na ploutve, kly stále rostou a dosahují délky až jednoho metru

Mrož je hbitým plavcem, dokáže zůstat až 10 minut pod vodu a potápět se do hloubky 80 metrů. Jeho oblíbeným jídlem jsou mlži a ryby. Každý den spořádá až 50 kilogramů potravy. Mroží kůže je hnědé barvy, ovšem když se objeví sluníčko, začne se prokrvovat a získá růžovou barvu. Je to společenské zvíře, které žije ve skupině několika desítek kamarádů. Mezi nimi platí přísná pravidla. Dožívají se až 40 let.

Tuleň grónský

Velikost: 1,7 metrů

Hmotnost: až 180 kilogramů

Přirození nepřátelé: kosatka, žralok, lední medvěd

Zvláštní znaky: na zadní končetině mají blánu, která jim umožňuje plavat

Tuleň je ve svém živlu ve vodě, dokonce v ní i spí. Je velice rychlý plavec. Potopí se až do hloubky 250 metrů. Ovšem na souši je to spíše nemotora. Pohybuje se kutálením, tudíž neurazí moc velkou vzdálenost. Pochutná si na rybách nebo krevetách. Díky svému bílému zbarvení je na sněhu téměř neviditelný, a to ho chrání před případnými nepřáteli. Tuleň je velice společenský typ a během roku se drží stáda, ve kterém je mu dobře. Maminka své mládě pozná podle křiku a pachu. Tuleň se dožívá až 30 let.

Tučňák císařský

Velikost: 1,2 metrů

Hmotnost: 22 – 45 kilogramů

Přirození nepřátelé: ptáci, kosatka

Zvláštní znaky: samec chrání vejce i během nejsilnější zimy, během té doby nepřijímá potravu

Tučňák je vodní živel. Voda mu dává potravu, jelikož se živí rybami, korýši a hlavonožci. Při lovu je schopen potopit se do hloubky až 535 metrů a pod hladinou zůstane i 18 minut! Je to prostě borec. Má rád společnost, a tak se drží v hejnu, které může mít až tisíc dalších kamarádů. Dá se říci, že je to i tvor upovídaný, pro komunikaci používá složitou směsici zvuků. Ty jsou pro rozpoznávání rodičů, mláďat a partnerů zásadní. V přírodě tučňák císařský žije většinou okolo 20 let, ale pozorování naznačují, že někteří jedinci se mohou dožít až 50 let.

Poznáš zvířátka na obrázku? Dokážeš je správně přiřadit k názvu?

A

B

C

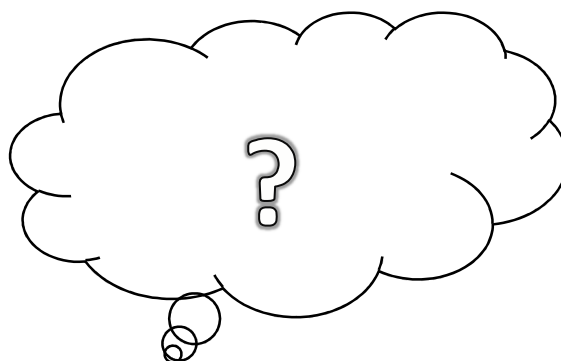
D

E

1. lední medvěd
2. tučňák císařský
3. liška polární
4. mrož lední
5. tuleň grónský

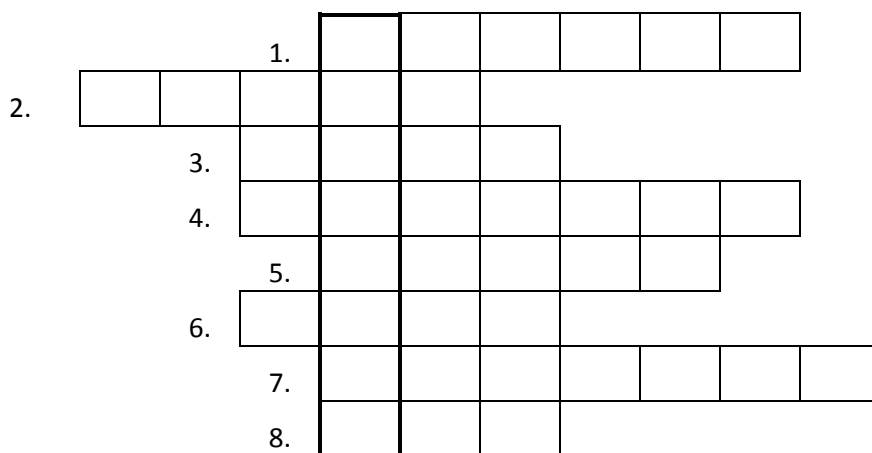
A	B	C	D	E

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Královna zimní flóry

Na světě existují květiny, které mráz nespálí a jejich květy se vystavují, i když teploměr klesá pod nulu. Jedna z takovýchto rostlin se skrývá v tajence pod textem. Její předci pochází z Evropy a Asie. Pozor! Jde o jedovatou květinu, která se v dávných dobách hojně využívala i jako léčivka s příchutí magie a čarodějnictví. Nejčastěji se používala pro léčení nemocí nervového původu, na zklidnění silných stavů hysterie. Vyháněly se také jejím prostřednictvím z těla paraziti, likvidovaly se vši a léčil svrab.

Její krásné květy se rozevírají s příchodem zimy. V teplejších dnech tohoto ročního období se květy ukazují světu v plné parádě. Ne nadarmo se jí přezdívá „zimní růže“. Prim hraje bílá barva, objevuje se však také v odstínech růžové, fialové, červené i žluté. Jejím nepřítelem je sucho, nejlépe ji tedy je v polostínu v dobře propustné půdě. Pro její jedovatost je třeba si po jejím trhání či ošetřování dobře umýt ruce. Může totiž hrozit otrava, která je velice nebezpečná a pro děti nebo lidi s nemocným srdcem často smrtelná.

1. pokrývka hlavy
2. prezent
3. jehličnatý strom
4. nosí českým dětem dárky
5. čertova pomůcka
6. roční období
7. vánoční sladkost
8. první žena, manželka Adama

Kvíz

Co víš o nejvyšší hoře světa...?

1. Jak se jmenuje nejvyšší hora světa?

- A Mont Blanc
- B Mount Everest
- C Mount McKinley

2. Kolik měří?

- A 6959 m
- B 9353 m
- C 8848 m

3. Na kterém světadílu horu najdeme?

- A Asie
- B Antarktida
- C Amerika

4. K jakému pohoří patří?

- A Kavkaz
- B Himaláje
- C Alpy

5. Jako první stanul na vrcholku hory Novozélandčan Edmund Hillary.
Ve kterém roce to bylo?

- A 1953
- B 1963
- C 1973

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Co je pro zimu typické?

Zima je, jak víme, jedno ze čtyř ročních období. Někdo ji má rád, užívá si všech možností a radovánek co nabízí, někomu se spíš stýská po sluníčku a teplých dnech.

Během zimy se krátí dny a prodlužuje se noc. Právě v tomto ročním období je nejkratší den v roce, který trvá jen osm hodin! Jedná se o zimní slunovrat, který připadne na 21. prosinec.

Nutno je také počítat s teplejším oblékáním, člověk už nemůže vyběhnout ven jen v kalhotách a tričku. Musí se obalit svetry, kabátem, teplými botami, čepicí, šálou, rukavicemi apod. Doba oblékání a svlékání se tak komplikuje a prodlužuje ☺. Dospělým také přibývá jedna práce navíc, a to nutnost topit. Udržování tepla domácnosti se pak často promítne i do jejich peněženek.

Charakteristický pro zimu je samozřejmě sníh. Bílá pokrývka v sobě skrývá velký zábavní potenciál. Je pravda, že pro řidiče pozitiva moc neskýtá, ale pro hry a sportování je to požehnání.

Sníh je ideální na klouzačku, koulovačku, válení se apod. Milovníci rychlosti a adrenalinu se tetelí při lyžování, mráz pak vykouzlí podmínky pro bruslení. Na vrcholové úrovni se pak jednou za čtyři roky konají zimní olympijské hry.

Hádanky:

Čtyři rohy, žádné nohy, jenom břicho veliké.

Křišťálové kuličky z nebe padají, pospěšte si ručičky, než vám roztají.

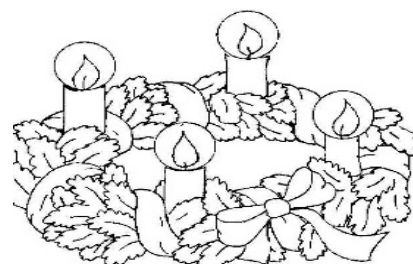
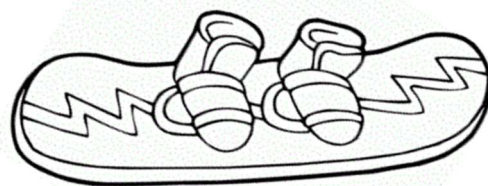
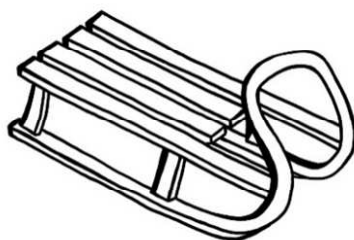
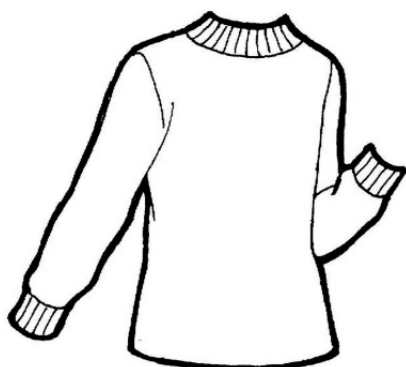
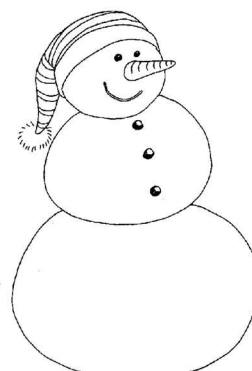
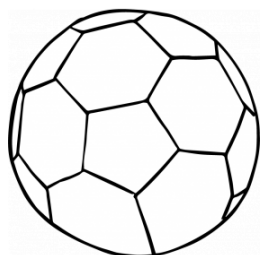
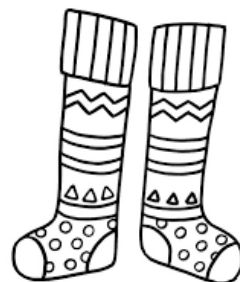
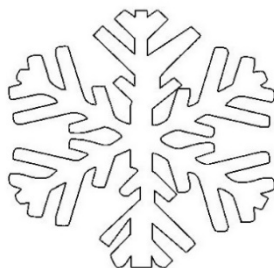
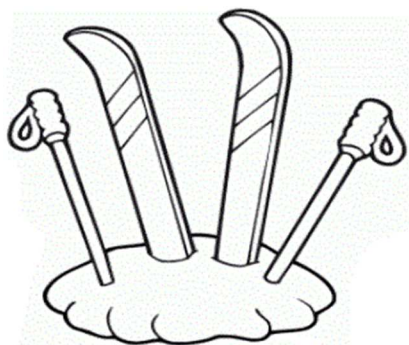
Když je teplo, tak si troufám, po stupnicích vzhůru stoupám,
Když je ale mráz a led, pod nulu si vlezu hned.

Visí to, neví kde, bije to, neví koho, ukazuje, neví kam, počítá a neví kolik.

Běží, běží, nepoleží, nemá vůz ani sáně, přece nikdy neustane.

Správně odpovědi najdeš na zadní straně.

Mezi obrázky se nám zatoulaly dva, které tu nemají co dělat. Odhalíš je?

Najdeš mezi obrázky 6 rozdílů?

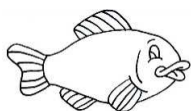

Poznáš, z jaké pohádky je tento obrázek? Řešení najdeš v osmiměrce 😊
Obrázek si můžeš vybarvit.

bočnice, brekot, flop, josta, klaun, klokan, kravál, langusta, Lískulka, logo, máky, načechranost, nanometr, nebezpečí, ocílka, očičko, olepení, pohádkář, print, rameno, ročně, říše, sáček, sloni, špárat, telefonovat, vlas, zajíc

N	E	B	E	Z	P	E	Č	Í	L	T
S	A	O	L	E	P	E	N	Í	N	A
Ě	O	Č	I	Č	K	O	S	A	L	V
H	C	N	E	T	O	K	E	R	B	O
J	Í	I	O	CH	U	K	L	A	U	N
O	L	C	V	L	R	A	M	E	N	O
S	K	E	K	A	N	A	Ř	A	Á	F
T	A	A	V	G	K	Á	N	Í	L	E
A	R	Á	U	Á	K	O	L	O	Š	L
O	L	S	O	D	M	S	P	P	S	E
V	T	G	Á	E	L	M	Á	K	Y	T
A	O	H	T	O	N	R	O	Č	N	Ě
L	O	R	N	Z	A	J	Í	C	E	A
P	R	I	N	T	N	A	K	O	L	K

Advent a vánoční svátky

Advent pro věřící křesťany znamená přípravu na příchod Mesiáše. Během této doby dodržují půst, chodí pravidelně do kostela, dodržují zákaz tance, zpěvu a zábavy. Adventní období je časem krátkých dnů a tmavých večerů, sněhu a zimy, mystiky a tajemna.

Děti se těší na příchod **Mikuláše**, který obchází domovy v předvečer svého svátku, tedy 5. prosince. Hodné děti obdarovává sladkostmi, na zlobivé děti si bere čerta. Svatý Mikuláš žil v dávných dobách a byl to kněz, který pomáhal lidem a konal dobré skutky.

Vyvrcholením adventu jsou Vánoce, které jsou oslavou narození Božího syna. Pro většinu lidí jsou to nejkrásnější svátky v roce ☺. Staré tradice se zde mísí s novými zvyky. Vánoční svátky mají atmosféru štěstí a rodinné pohody. Vyznačují se dobrým jídlem a pitím, radostí z dárků, ozdobeným stromečkem, světlem svíček, betlémy a koledami.

Během **Štědrého dne** se drží půst. Kdo nejí, uvidí večer zlaté prasátko. Připravuje se slavnostní štedrovečerní večeře, které nesmí chybět bramborový salát a kapr. Ke společné večeři se zasedá, když vyjde první hvězda. Po večeři se rozdávají dárky a den uzavírá cesta do kostela na půlnoční mši.

Boží hod vánoční je prvním svátkem vánočním a pokládá se za den Ježíšova narození. V dřívějších dobách, podle lidové zvyklosti, se o tomto svátku nesmělo vůbec pracovat, některé hospodyňky dokonce nevstaly ani z postele! Dnes je ve znamení návštěv, času stráveném v rodinném kruhu a slavnostního oběda.

Na **svatého Štěpána** se dříve chodilo koledovat s přáním štěstí a zdraví. Dnes se lidé mezi sebou navštěvují a tráví spolu sváteční čas. Často bývá k obědu husa s knedlíky a se zelím.

Posledním dnem v roce je **31. prosinec**. Vyznačuje se silvestrovskými oslavami, které bývají bouřlivé a hlučné. Loučení se starým rokem a vítání roku nového doprovází zvuk rachejtlí a petard a záře světlic a ohňostrojų.

Tradice

Krájení jablka - po štědrovečerní večeři se nožem přepůlí jablko. Pokud jádro jablka vypadá jako pěti, nebo více cípá hvězda, sejdou se všichni za rok ve zdraví. Pokud má tvar kříže, je čtyřcípá, pak někdo z přítomných těžce onemocní, nebo zemře.

Pouštění lodiček - ve vodě se plaví svíčky na skořápkách vlašských ořechů. Majitele lodičky, která vydrží nejdéle svítit a nepotopí se, čeká dlouhý a šťastný život. Pokud se lodička drží při kraji nádoby, její majitel se bude celý rok držet doma. Jestliže lodička pluje ke středu nádoby, vydá se do světa.

Střevíc - svobodné dívky házejí střevícem přes hlavu. Obrátí-li se patou ke dveřím, zůstanou doma. Obrátí-li se špičkou ke dveřím, provdají se a odejdou.

Šupiny - pod talíře se štědrovečerní večeří se dává několik kapřích šupin, které mají přinést všem po celý rok dostatek peněz.

Klepání na kurník - svobodná dívka klepe střevícem na kurník. Ozve-li se slepice, dívka zůstane svobodná. Pokud se ale objeví kohout, brzy se vdá.

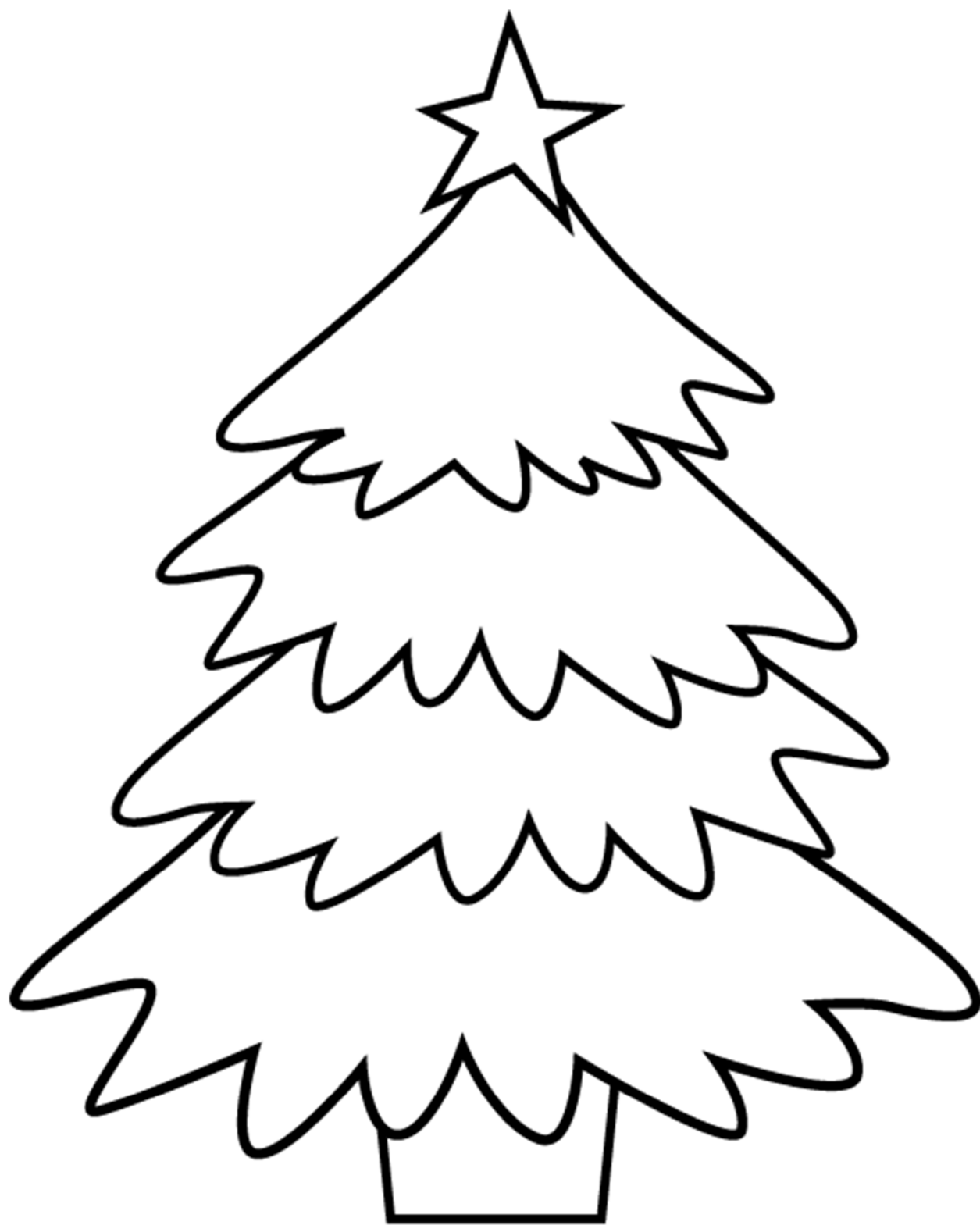

Cizí věci v domě

Do konce roku by se měly vrátit všechny cizí věci, které jsou v domě. Projděte pečlivě celý dům či byt a vraťte vše, co vám nepatří. 😊 Třeba i knížky do knihovny 😊

Zápalky - svobodná dívka zapíchne do jablka tři zápalky. Každá z nich musí symbolizovat jednoho nápadníka. Všechny zápalky současně zapálí. Ta, která hoří nejdéle, představuje toho, za něhož se má dívka vdát.

Jak vypadá nejkrásnější vánoční stromeček podle tebe? Popust' uzdu své fantazie 😊 (doplň a vymaluj si podle svých představ).

Vánoční koleda

1. Na - ro - dil se Kris-tus Pán, ve - sel - me se,
 z rů-že kví-tek vy- kvet nám, ra - duj-me se. Z ži-vo - ta čis-
 té - ho, z ro-du krá-lov - ské - ho nám, nám na-ro - dil se.

1. Narodil se Kristus Pán, veselme se, z růže kvítek vykvet nám, radujme se. Z života čistého, z rodu královského, nám, nám, narodil se.
2. Jenž prorokován jest, veselme se, ten na svět poslán jest, radujme se. Z života...
3. Člověčenství naše, veselme se, ráčil vzíti na se, radujme se. Z života...
4. Goliáš obloupen, veselme se, člověk jest vykoupěn, radujme se. Z života...
5. Boží Syn se vtělil, veselme se, aby hříšné spasil, radujme se. Z života...
6. Z nebe na zem sestoupil, veselme se, aby nás vykoupil, radujme se. Z života...
7. Chudý s námi bydlel, veselme se, zimu, bídu trpěl, radujme se. Z života...
8. Ponížení přijal, veselme se, by nám nebe získal, radujme se. Z života...
9. Pánem jsa všech pánů, veselme se, snášel pro nás hanu, radujme se. Z života...
10. Syn jsa Boha Otce, veselme se, dán jest zemské Matce, radujme se. Z života...

Udělej si sám

Tip na Štědrý večer – bramborovohráškový salát

Ingredience

10 větších brambor
1 sáček mraženého hrášku + 2 kostky cukru
4 lžíce majonézy
1 kelímek bílého jogurtu
2 cibulky i s natí
sůl
pepř

Postup

- 1) Do většího hrnce nalij vodu a přiveď do varu.
- 2) Mezitím brambory pečlivě oloupej a omyj, nakrájej je na přibližně stejné kusy a dej na 15 minut do vroucí vody.
- 3) Mražený hrášek nasyp do misky, přidej lžičku cukru a promíchej.
- 4) Přes miskou přetáhni potravinovou fólii, pořádně ji upevni a několikrát propíchni vidličkou. Hrášek vař v mikrovlnné troubě 5 minut na nejvyšší výkon.
- 5) Jogurt a majonézu spolu prošlehej v misce, osol a opepři.
- 6) Do dřezu postav cedník, nasad si chňapky a uvařené brambory (musí být měkké) opatrně nalij do cedníku a nech vychladnout. Vypni vařič!
- 7) Ve větší míse promíchej brambory s hráškem a majonézovým jogurtem. Vše posyp drobně pokrájenou cibulkou i s natí.

Udělej si sám

Tip na vánoční vychytávku – vyrob si praktickou krabičku

Potřeby

tvrdý barevný papír

tužka

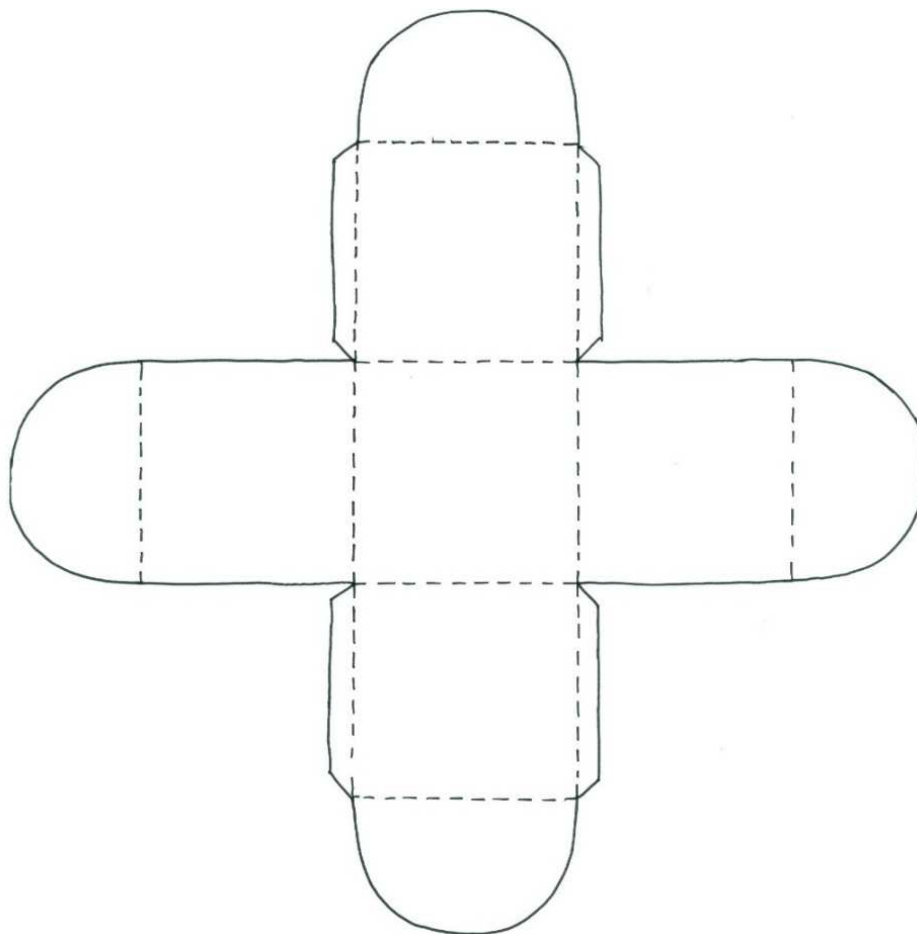
nůžky

lepidlo nebo jehlu a nit

ozdobná mašle

Postup

- 1) Vytiskni si šablonu, vystřihni a obkresli ji na tvrdý papír. Pak ji vystřihni.
- 2) U papírové verze natři lepidlem přesahy 2 stěn krabičky a slep krabičku dohromady. Pokud vyrábíš krabičku z pěnovky, nenechávej přesahy, ale boky krabičky sešij.
- 3) Nakonec udělej v obloučcích krabičky dírky a svaž k sobě ozdobnou mašličkou.

Použité zdroje

Textová část

ANDĚRA, Miloš, ANDĚROVÁ, Romana. *Zvířata světa*. 1. vyd. Praha : Fragment, 2001. 228 s. ISBN 80-7200-591-X.

Čemeřice na zahradu patří [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.dvorakasyn.cz/zahradnikuv-rok/cemerice-na-zahradu-patri-92.html>

Čemeřice - květina čarodějnic [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.magazinzahrada.cz/rostliny/cemerice-kvetina-carodejnic.html>

Grónsko [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://tjekket.um.dk/cs/o-dansku/gronsko>

HENSEL, Wolfgang. *Severská zvířata*. Ostrava : Blesk, 1995. 64 s., barev.fot., rejstř. (Malá encyklopedie přírody). 597/599. ISBN 80-85606-61-5.

In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 2016-11-23].

Malý česko-grónský slovník [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.polarnisvet.cz/maly-cesko-gronsky-slovník.html>

MAŠEK, Roman. *Vánoce: Původ, zvyky, tradice* [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: VÁNOCE: Původ, zvyky a tradice Zdroj: <http://www.denik.cz/tradice-czk/vanoc-puvod-zvyky-a-tradice20081201-eh6o.html>

ŠOTTNEROVÁ, Dagmar. *Adventní čas*. Olomouc: Rubico, 2005. ISBN 80-7346-050-5.

VONDRUŠKOVÁ, Alena. *České zvyky a obyčeje*. Praha: Albatros, 2004. ISBN 80-00-01356-8.

Praktická část:

Narodil se Kristus Pán [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://pisnicky-akordy.cz/vanocni-koledy/narodil-se-kristus-pan>

Jak vyrobit malou papírovou krabičku [online]. In: . [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.skolnisvet.cz/jak-vyrob-vlastni-malou-krabicku-na-darky/>

RÁKOSNÍKOVÁ, Jitka. *Malí kuchaři : 34 původních českých receptů pro všechny šikovné děti*. 1. vyd. Praha : Axióma, 2007. 121 s. ISBN 978-80-7292-136-2.

Obrázková část

Obrázky Omalovánky. [online]. [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <https://www.google.cz/>

Omalovánky Online. [online]. 23.11.2016 [cit. 2016-11-23]. Dostupné z: <http://www.onlineomalovanky.cz>

Správné odpovědi

Poznej zvířátka: A2, B4, C3, D1, E5

Kvíz: 1. b, 2. c, 3. a, 4. b, 5. a

Hádky: peřina, vločka, teploměr, hodiny, čas

Co zde nepatří: míč, deštník

Přípravy:

Obsahová úprava: Mgr. Bohdana Drastíková

Formátová úprava: Mgr. Jana Štěpáníková